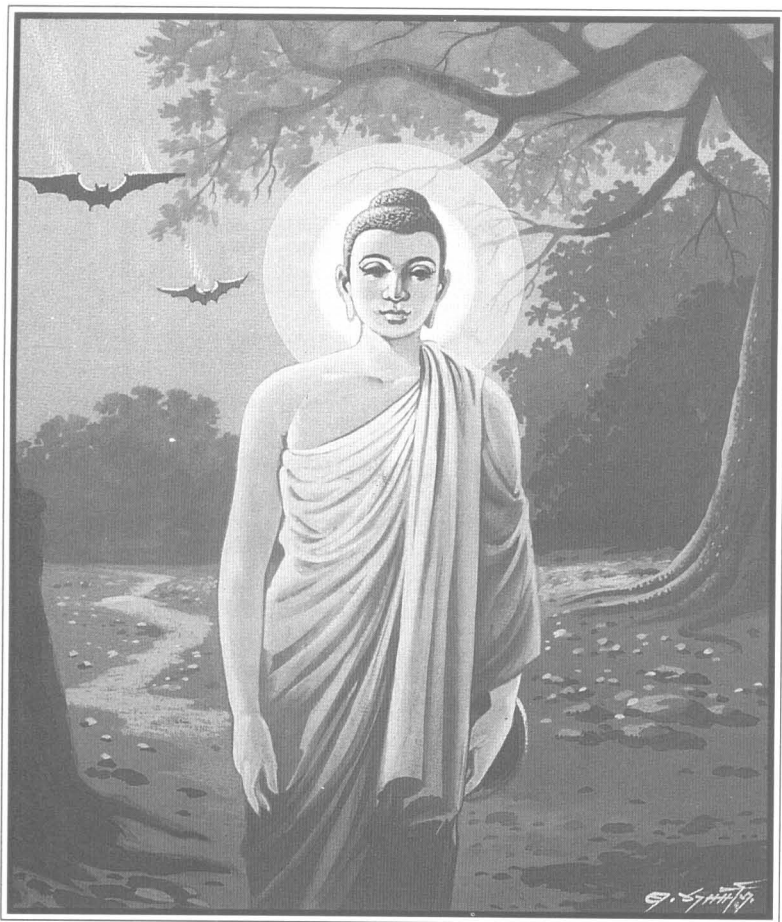

คำกลอนสอนธรรม

คำกลอนสอนธรรม

รวมรวมโดย

ธานี

ISBN 974 - 89784 - 2 - 7

ค ำ ก ล อ น

ส อ น ธิ ร ร ม

ฤาษี.....ผู้รวบรวม

ผู้รู้หลายท่าน.....เป็นเจ้าของบทความ

สุชาติ ธารอภิรัตน์....พิมพ์ต้นฉบับคอมพิวเตอร์

คำฉนวน ชานันโท.....เขียนภาพประกอบ

ฉบับปรับปรุงใหม่

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ตุลาคม ๒๕๓๙ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : มิถุนายน ๒๕๔๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

แม่พิมพ์ โดย สุนทรฟิล์ม โทร.๘๐๓-๒๒๔๔

พิมพ์ที่ บริษัท พิมพ์ดี จำกัด โทร.๘๐๓-๒๖๙๔-๗

คำชี้แจง

เนื่องจากผู้รวบรวมและจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้นมา
ได้มีโอกาสเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ มากมาย ได้พบกับ
บทโคลงกลอนธรรมะสอนใจที่ดีๆ มีใช้น้อย จึงได้รวบรวม
และจัดพิมพ์ขึ้นหลายครั้ง แต่ก็ยังมีผู้สนใจต้องการได้ไว้
ศึกษาหรือเขียนลงแผ่นป้ายใหญ่ๆ อยู่เสมอ จึงได้มีการจัด
พิมพ์ขึ้นมาอีกซึ่งในครั้งนี้อธิบายชื่อไว้ว่า “คำกลอนธรรมะ”

อนึ่ง ต้องขอภัยแก่เจ้าของบทความต่างๆ บาง
ท่านด้วยที่ไม่สามารถไปขออนุญาตจัดพิมพ์ด้วยตนเองได้
จึงขออนุญาตไว้ ณ ที่นี้ สำหรับบทโคลงกลอนที่ทราบชื่อ
ผู้แต่ง ก็ได้ลงชื่อกำกับไว้เรียบร้อยแล้ว

ผู้รวบรวม

๖ ตุลาคม ๒๕๓๙

วัดชลประทานรังสฤษฎ์
อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

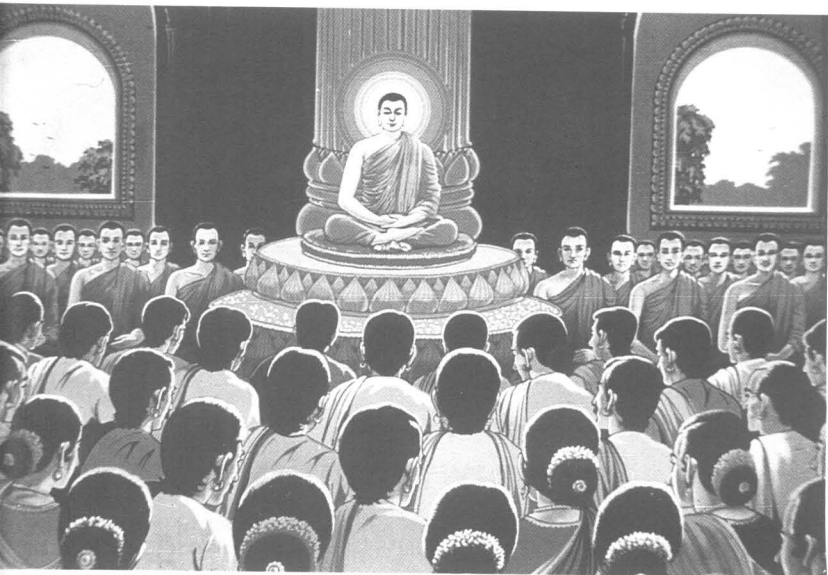
เมื่อ-เมื่อ-เมื่อ

เมื่อ-เมื่อ ๓ : ในรัชกาลแรก แลเฝ้า พระธรรม
ยิ่งชัดคำ ยิ่งเห็นชัด กษัตริย์
สมเด็จฯ ยิ่งเห็นชัด กษัตริย์
ยิ่งยิ่ง เมื่อ๓๒๖ รัชกาลแรก ๑

เมื่อ-เมื่อ ๓ : ในรัชกาลแรก แลเฝ้า พระธรรม
ยิ่งชัดคำ ยิ่งเห็นชัด กษัตริย์
สมเด็จฯ ยิ่งเห็นชัด กษัตริย์
ยิ่งยิ่ง เมื่อ๓๒๖ รัชกาลแรก ๑

เมื่อ-เมื่อ ๓ : สอนหา พุทธธรรม
ยิ่งชัดคำ, ยิ่งเห็นชัด ยิ่งเห็นชัด
สมเด็จฯ ยิ่งเห็นชัด กษัตริย์
ยิ่งยิ่ง เมื่อ๓๒๖ รัชกาลแรก ๑

— ๓ —

โชคดี...พระมาโปรด

โอกาสนี้

จงเลิกโกรธ

เลิกมั่งง่าย

เลิกพูดจา

เลิกชุ่มซำม

เลิกเป็นพาล

เลิกฟุ่มเฟือย

เลิกเบียดบัง

เลิกคิดชั่ว

เลิกอบาย-

ฝืนกัญชา

การพนัน

โชคดีหนา

เลิกหงุดหงิด

มลายสิ้น

ลามลวน

หยามเหยียด

อวดโต

เย่อหยิ่ง

ราษฏร์หลวง

มัวหมอง

มุข

ยาเหล้า

เลิกสิ้น

พระมาโปรด

เลิกอิจฉา

เลิกนินทา

ไม่ชวนฟัง

เลิกเกียจคร้าน

คุยโอหัง

เลิกชิงชัง

เลิกลงกัน

คิดปองร้าย

เป็นสุขสันต์

อย่าเมากัน

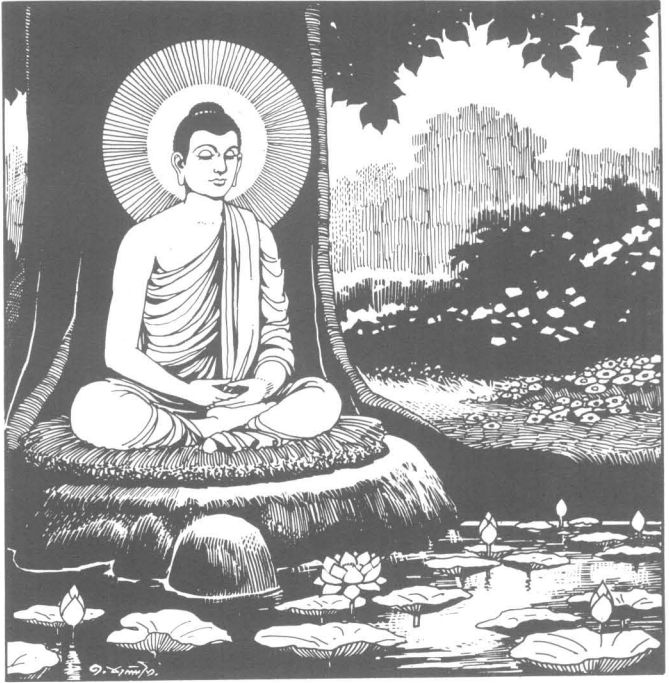
อย่ายินดี

(ได้จากพระบนรถไฟ)

กราบพระแบบพุทธ

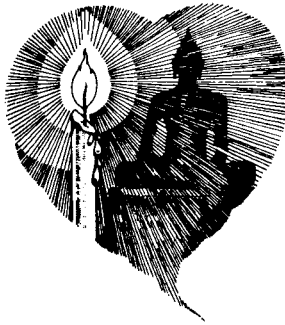
เห็นพระ	กราบพระ	ครึ่งใจ
ทำใจ	ให้ถูก	ด้วยหนา
ชาวพุทธ	กราบด้วย	ปัญญา
ใช่ว่า	กราบอย่าง	งมงาย
เห็นพระ	กราบพระ	ครึ่งใจ
น้อมใจ	ตามไป	เช่นว่า
หัวแหลม	นั่นคือ	ปัญญา
ทุกข์มา	ดับได้	ทันที
หุยาน	คือความ	หนักแน่น
ไม่เล่น	รับเสียง	เร็วรี
ใครว่า	ใครดำ	ทำดี
ไม่มี	โมโห	วู่วาม
มองต่ำ	คือตา	สติ
ไม่ด่าริ	ในสิ่ง	ทั้งสาม
คือการ	ด่าริ	ในกาม
พยาบาท	และการ	เบียดเบียน

ร่มไม้โพธิ์
 ดรัสรู้
 ที่ริมฝั่ง
 ในวาริ
 พระนิพพาน
 ประทีปแก้ว
 ไม่เสื่อมสิ้น
 ยงสืบองค์

รื่นรมย์
 ธรรมะ
 วังวน
 บัวบาน
 กาลไกล
 พระยงแจ้ว
 สุธูณาม
 ศาสนา

ร่มไม้พระ
 วิเศษศรี
 ชลธิ์
 ตระการตา
 ไปลับแล้ว
 สองแสงจ้า
 ตามเวลา
 อยู่ถาวร

แสงเทียนสองพันปี

แสงเทียนสอง	สองพันปี	ที่พ่อจุด
จะสิ้นสุด	สูญแสง	แล้วพ่อหนา
ลูกเอ๋ยหาก	สุเจ้า	เขลาปัญญา
อีกไม่ช้า	เทียนจะดับ	ทับคัมภีร์

พระพุทธเจ้ายังอยู่

พระพุทธเจ้า	เรายังอยู่	คู่พิภพ
มิได้หลบ	หลีกถี้	หนีไปไหน
ขอให้เรา	ตรองให้ซึ้ง	ถึงภายใน
มนัสให้	ถึงวิมุตติ	พบพุทธเอย

(วัดหนองป่าพง)

อย่าให้คัมภีร์	บังพระธรรม
อย่าให้ทองคำ	บังพระพุทธ
อย่าให้สงฆ์สมมติ	บังอริยสงฆ์
ไหว้พระพุทธ	ระวังจะสะดุดทองคำ
ไหว้พระธรรม	ระวังจะขยำเอาใบลาน
ไหว้พระสงฆ์	ระวังจะถูกลูกชาวบ้าน

เสียงพระธรรม

เสียงพระธรรม	ตามกระซิบ	รีบศึกษา
สิ่งมายา	คั่นดู	รู้ดีชั่ว
เสียงพระธรรม	บอกอุบาย	ทำลายตัว
ไม่ให้มัว	ยึดชั้นर्थ	ทุกชั้นไป
เสียงพระธรรม	บอกไว้	ไม่ยึดถือ
เอาเงาคือ	รูปนาม	ตามหลงไหล
ล้วนหาใช่	ตัวเรา	จงเข้าใจ
เห็นหรือไม่	ของเปล่า	เฝ้าอ้างอิง
เสียงพระธรรม	ดังก้อง	ร้องให้หยุด
ให้รีบรู้	ออกจากไฟ	ไปทุกสิ่ง
เสียงพระธรรม	วิงวอน	สอนความจริง
ให้เราทิ้ง	โลกไป	ได้นิพพาน
เสียงพระธรรม	ให้ระงับ	ดับโลภะ
ทิ้งโทสะ	โมหะ	ควรประหาร
เสียงพระธรรม	ชี้แจง	แจ้งเหตุการณ์
ไม่ให้พาล่าน	อยากได้	ไม่ยินดี
เสียงพระธรรม	พรา้สอน	วอนบังคับ
ให้เพียรดับ	ขบมาร	สังหารผี
เสียงพระธรรม	ไม่หมายปอง	กองอัคคี
ให้หน่ายหนี	ดีชั่ว	เกรงกลัวภัย
เสียงพระธรรม	อำนาจ	ประหลาดนัก
เห็นประจักษ์	ชัดยิ่ง	สิ่งสดใส
เสียงพระธรรม	มีฤทธิ์	ปลิดทุกข์ใจ
ให้ดับไฟ	กายพิษ	จิตว่างเอย

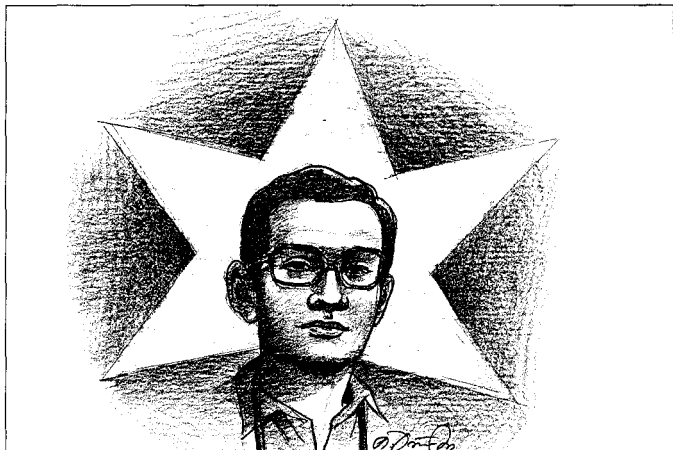
แสงพระธรรม

แสงพระธรรม	นำใจ	ให้ไร้ทุกข์
แสงพระธรรม	นำสุข	ทุกสมัย
แสงพระธรรม	ส่องสว่าง	กลางดวงใจ
แสงพระธรรม	นำจิตให้	สงบเย็น

หากมนุษย์ไร้ธรรม

ถ้ามนุษย์	ไร้ธรรม	ประจำจิต
ดวงชีวิต	ย่อมจัก	หมดศักดิ์ศรี
มีค่าเทียม	เท่าสัตว์	ในปรุพี
ชีวิตนี้	ไร้ค่า	น่าเสียดาย

ดวงดาวแห่งชาวไทย

ดาวดวงหนึ่ง	สุกสว่าง	กลางเวหน
จตุรบัน	แผ่นดิน	ถิ่นสยาม
จันทร์ที่ห้า	ธันวา	สง่างาม
ทรงพระนาม	ภูมิพล	สกลขจร
เหนือดินน้ำ	ลมไฟ	ในพิภพ
รวมสมทบ	มหาสมุทร	สุดสิงขร
พระคุณแม่	ไพศาล	ปานบิตร
พสกนิกร	ทั้งปวง	ทรงห่วงใย
สองพระกรรม	ทรงสดับ	รับฟังเหตุ
สองพระเนตร	ทรงดูแล	คอยแก้ไข
สองพระหัตถ์	ทรงโอบอุ้ม	ค้ำผองภัย
สองพระบาท	เสด็จไป	แม้ภัยมี
การเกษตร	การศึกษา	การพาณิชย์
การผลิต	การประมง	ทรงแผนที่
คมนาคม	ชลประทาน	การดนตรี
ประเพณี	การศาสนา	ปรีชาชาญ

กษัตริย์เอื้อ
พระทัยหยาด
ได้ร่มฉัตร
องค์ภูบาล
วโรกาส
พระรัตนตรัย
พระเสื่อเมือง
อัญเชิญมา

พสกอัน
หลังริน
เย็นศิระ
สถิตใน
เฉลิมพระชนม์
สิ่งศักดิ์สิทธิ์
พระทรงเมือง
คุ้มพระองค์

บุญของชาติ
ทั่วถิ่นฐาน
ราษฎร์สราญ
ใจประชา
มงคลสมัย
ทั่วทิศา
เรื่องฤทธา
ทรงพระเจริญ

(ส.อ.สมาน เมืองบุตร)

ทศพิธราชธรรมนำชีวิต

ทศพิธ ราชธรรม นำชีวิต	ธรรมภาสิต สิบประการ ท่านชานไช
ข้อที่หนึ่ง ทานัง การให้ไป	สิ่งใดใด ทั้งวัตถุ และนามธรรม
ข้อที่สอง สีลัง การรักษา	กายวาจา ที่เหมาะสม ให้คมขำ
ข้อที่สาม ปริจจาคะ สละอธรรม	ทำจิตต่ำ ด้านใน ให้ไกลตน
ข้อที่สี่ อาชชะวัง ซื่อตรงแท้	ไม่ยอมแพ้ หมั่นฝึก ฝ่าฝีกฝน
ข้อที่ห้า มัททะวัง ความอ่อนโยน	จะมีผล ให้คนรัก และเมตตา
ข้อที่หก ตะปัง ความเพียรกล้า	เอากิเลส นานาให้ ไกลใจหนา
ข้อที่เจ็ด อักโกธัง ดับโกรธา	มิให้มา กำเริบ ก่อเกิดความ
ข้อที่แปด อวิหิงสา ความปรานี	ไม่เบียดเบียน ชวี คิดหยาบหยาม
ข้อที่เก้า ขันติ ทนได้ น้ำใจงาม	ผู้ใหญ่นำ ผู้น้อยตาม อร่ามตา
ข้อที่สิบ อวิโรธนัง พังให้แน่	ไม่ผันแปร ครบใน ไตรสิกขา
ผู้ปฏิบัติได้ คนอื่น ปลื้มปรีดา	ทศพิธ- ราชธรรมา พาโลกเย็น

(พระบุญนพ สุทนต์)

น้ำพระทัย

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

อันตัวพ่อ	ชื่อว่า	พระยาตาก
ทนทุกข์ยาก	กู้ชาติ	พระศาสนา
ถวายเป็นดิน	ให้เป็น	พุทธบูชา
แต่พระศาสนา	สมณะ	พระพุทธโคดม
ให้ยืนยง	คงถ้วน	ห้าพันปี
สมณะพราหมณ์ชี	ปฏิบัติ	ให้พอสม
เจริญสมณะ	วิปัสสนา	พ่อชื่นชม
ถวายเป็นคม	รอยบาท	พระศาสนา
คิดถึงพ่อ	พ่ออยู่	คู่กับเจ้า
ชาติของเรา	คงอยู่	คู่พระศาสนา
พุทธศาสนา	อยู่ยง	คู่องค์กษัตรา
พระศาสนา	ฝากไว้	ให้คู่กัน

(จากศาลพระยาตาก ที่จันทบุรี) (ภาพถ่ายโดย ฤทธิ)

โคมทองของชีวิต

เปรียบพ่อแม่
ช่วยชี้ทิศ
ให้ความรัก
ลูกจงหมั่น

เช่นโคมทอง
ช่วยนำทาง
ให้ความรู้
กตัญญู

ของชีวิต
ช่วยสร้างสรรค์
ชูชีวิต
รู้แทนคุณ

(อ.สมทรง จำมาจากนักร้อง)

พระคุณแม่

พระคุณแม่
พระคุณแม่
พระคุณแม่
ใครจะปาน

เลิศฟ้า
สูงสุด
เลิศล้ำ
แม่ฉัน

มหาสมุทร
มหาศาล
สุธาธาร
นั้นไม่มี

ความรักของแม่

รักใดเล่า	รักแน่	เท่าแม่รัก
ผูกสมัค	รักมั่น	ไม่หวั่นไหว
ห่วงใดเล่า	เท่าห่วง	ดังดวงใจ
ที่แม่ให้	กับลูก	อยู่ทุกครา
ยามลูกขึ้น	แม่ชม	ตรมหลายเท่า
ยามลูกเศร้า	แม่โศก	วิโยคกว่า
ยามลูกหาย	แม่ห่วง	คอยดวงตา
ยามลูกมา	แม่หมด	ลดห่วงใย
ยามมีกิจ	หวังให้เจ้า	เฝ้ารับใช้
ยามป่วยไข้	หวังให้เจ้า	เฝ้ารักษา
ครั้นถึงคราว	ล่วงลับ	ดับชีวา
หวังให้เจ้า	เฝ้าปิดตา	คราลิ้นใจ

ดวงใจแม่

แม่ แม่ แม่	คำนี้	มีความหมาย
มีพระคุณ	มากมาย	หลายสถาน
แม่เป็นได้	หลายสิ่ง	หลายประการ
เป็นธนาคาร	เป็นพระพรหม	เป็นร่มไทร
เป็นผู้ให้	กำเนิด	เกิดลูกรัก
เป็นผู้ให้	ที่พัก	พึ่งอาศัย
เป็นผู้ให้	ความกรุณา	อุ่นกายใจ
เป็นผู้ให้	อะไรอะไร	ไม่รามือ

ลูกเจ็บไข้	แม่ก็ให้	การรักษา
ลูกโตมา	แม่ก็ส่ง	เรียนหนังสือ
ลูกต้องการ	ตำรา	แม่หาซื้อ
ลูกปรึกษา	หารือ	แม่ยินดี

ลูกคนใด	กระทำ	กรรมแก่แม่
สุดเลวแท้	ชั่วช้า	สิ้นราศี
ลูกด่าแม่	ตีแม่	ลูกกาลิ
ลูกไม่ตี	ทำแม่ซ้ำ	น้ำตาริน

น้ำตาแม่	รินไหล	เมื่อลูกร้าย
น้ำตาแม่	เป็นสาย	เมื่อลูกหมั่น
น้ำตาแม่	หลังลง	รดแผ่นดิน
เมื่อไต่ย็น	ลูกเสเพล	เนรคุณ

ไอ้แม่จ๋า	พระคุณแม่	แพ่ปกเกล้า
ไอ้แม่จ๋า	ผู้เฝ้า	เข้าเกื้อหนุน
ไอ้แม่จ๋า	ผู้เมตตา	ผู้การุญ
ไอ้แม่จ๋า	ผู้ค้ำจุน	ไม่ห่างไกล

ดวงใจแม่	สะอาดแท้	กว่าทุกสิ่ง
ดวงใจแม่	สะอาดยิ่ง	กว่าสิ่งไหน
ดวงใจแม่	สะอาดเกิน	กว่าสิ่งใด
ดวงใจแม่	มิไ้	เพื่อลูกเอ๋ย

(พยางค์)

มิใช่ใครอื่น

ข้ามีชีพ	อยู่ได้	ในโลกหล้า
ข้าเติบโต	ขึ้นมา	ได้ไฉน
ข้ามีความ-	สุขได้	ด้วยผู้ใด
ข้าเจ็บป่วย	แล้วใคร	พยาบาล
เมื่อข้าทุกข์	ใครเศร้า	กำสรดด้วย
เมื่อข้าสุข	ใครช่วย	หัวเราะขาน
เมื่อข้าโต	ใครช่วย	ทำการงาน
เมื่อข้าพาล	ใครพา	ให้กลับใจ
ก็ใครเล่า	คนแรก	ที่ข้าเห็น
ก็ใครเล่า	ที่เป็น	เซนกล่าวไข
พระคุณล้น	จารึก	ในหทัย
มิใช่ใคร	มารดา	ของข้าเอง

(ปัญญา จำเนียรสวัสดิ์)

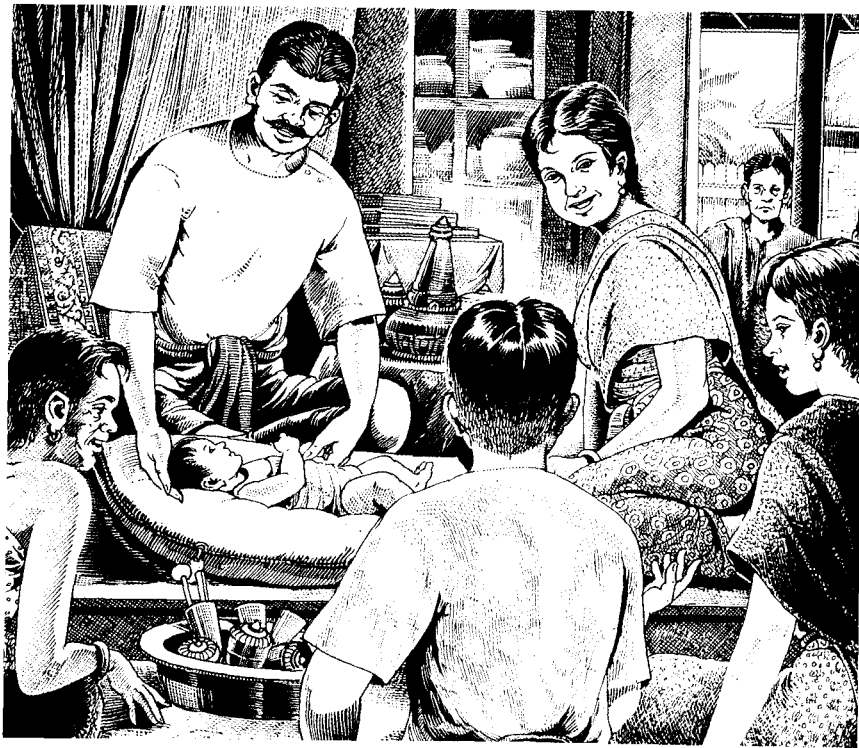
พระคุณแม่

ทั้งสามภพ	ยกตั้ง	ขึ้นชั่งเปรียบเทียบ
หนักไม่เทียบ	พระคุณแม่	สุดแลหา
ถึงอบอุ่น	สุริยัน	และจันทร์
อกมารดา	อิงอุ่น	กว่าสุริย์จันทร์
ถึงธารทิพย์	หลังไหล	มาให้ดื่ม
ไม่ปลาบปลื้ม	ซาบซาบ	เท่าธารอัน
ถึงนางฟ้า	มาอุ้ม	ช่วยคุ้มกัน
ไม่เทียบทัน	ตาแม่	ที่แลมอง
แม่สังขาร	ลาญแหลก	แม่แลกได้
หวังจะให้	ลูกตน	พันภัยมอง
แม่บุญสิ้น	ดินฟ้า	ธารานอง
พระคุณของ	แม่ข้านี้	ย่อมมีเอย

(พระมหาสงวน กาญจนพรหม นครศรีธรรมราช)

ผู้มีแต่“ให้”

คำว่า“แม่”	นั้นยิ่งใหญ่	หาใดเปรียบ
สุดจะเทียบ	เทียบได้	ในโลกหล้า
เพราะแม่นั้น	ให้กำเนิด	เกิดลูกมา
คุณของค่า	น้ำนม	หาใดปาน
แม่มีแต่	คำว่า“ให้”	ไม่คิดรับ
แม่ให้ทรัพย์	ให้วิชา	ให้อาหาร
ให้ชีวิต	ให้ความคิด	ให้วิญญาณ
สุดประมาณ	จะนับได้	มากมายจริง

พระคุณพ่อ

พระคุณพ่อ
 คอยคุ้มครอง
 ทนเหน้อยยาก
 สุดจะหา
 ถึงวันพ่อ
 ขอให้พ่อ
 ทิ้งโรครภัย
 พ่อแก่เฒ่า

เหมือนแผ่นฟ้า
 ลุกจน
 ตรากตรำ
 ใครเหมือนท่าน
 แล้วหนอ
 สุขสบาย
 ไข้เจ็บ
 เรานี้

มาปกป้อง
 เด็บใหญ่หนา
 คล้ากายา
 นั้นไม่มี
 เพื่อนทั้งหลาย
 เกษมศรี
 อย่าได้มี
 ทดแทนคุณ

(บุษกริน ลิ้มสกุล)

เสียงจากพ่อ

พ่อไม่มี	เงินทอง	จะกองให้
จงตั้งใจ	พากเพียร	เรียนหนังสือ
หาวิชา	ความรู้	เป็นคู่มือ
เพื่อยึดถือ	เอาไว้	ใช้เลี้ยงกาย
พ่อกับแม่	มีแต่	จะแก่เฒ่า
จะเลี้ยงเจ้า	เรื่อยไป	นั้นอย่าหมาย
ใช้วิชา	ช่วยตนไป	จนตาย
เจ้าสบาย	แม่และพ่อ	ก็สิ้นใจ

(ครู ที่กาญจนบุรี)

ความโศกของพ่อ

ถึงพ่อจน	ทนได้	ไม่ทุกข์หนัก
เท่าลูกรัก	ประพடுத்தน	เป็นคนชั่ว
ลูกก็คน	ทนเลี้ยงได้	ไม่หมองมัว
ไม่โศกเศร้า	เท่าลูกตัว	ชั่วระยำ

ทุกข์ของพ่อแม่ ๓ อย่าง

๑. ทุกข์เพราะไม่มีลูก
๒. ทุกข์เพราะลูกตาย
๓. ทุกข์เพราะลูกชั่ว (ทุกข์ทั้ง ๓ อย่างนี้ อย่างไหนทุกข์ที่สุด ?)

ไม้เท้าดีกว่าลูกอกตัญญู

มีไม้เท้า	ใช้ยัน	ยุคกันร่าง
คลำหาทาง	แก่วงกวด	สัตว์ร้ายหนี
ป้องกันตัว	ติดตน	ผลทวี
ดีกว่ามี	ลูกธำมรงค์	อกตัญญู

(จากวารสารมงคลสาร)

กตัญญูก่อนตาย

ให้ของขวัญ	วันแม่	นับแต่
โดยทำดี	ต่อพ่อแม่	ก่อนแก่เฒ่า
ให้ท่านได้	ประจักษ์	รักของเรา
ดีกว่าเฝ้า	ทำบุญให้	เมื่อวายชนม์

(กรมประชาสัมพันธ์)

ครูดี-ศิษย์ดี

(วิทยาลัยครูเทพสตรี)

เมื่อครูดี	ก็เป็นศรี	แก่มวลศิษย์
จำเรณูวิทย์	วาสนา	ชูราตี
แม่ศิษย์ดี	มีใจ	ใฝ่ไมตรี
ก็เป็นศรี	แก่ครู	ผู้การุณย์

หนึ่งนาที่ก็มีค่า

(ม.ล.ปิ่น มาลากุล)

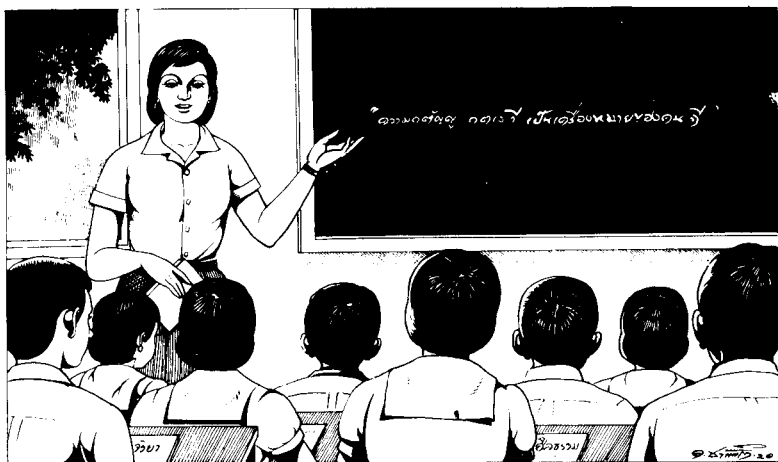
การอบรม	บ่มนิสัย	ให้ศิษย์นั้น
เพียงแต่วัน	ละนาที่	ก็ดีถม
ศิษย์จะดี	มีค่า	หรือลุ่มจม
อาจเป็นเพราะ	การอบรม	หนึ่งนาที่

ความรู้คู่คุณธรรม

เมื่อความรู้	ยอดเยี่ยม	สูงเทียมเมฆ
แต่คุณธรรม	ต่ำแจก	ยอดหญ้านั้น
อาจเสกสร้าง	มิจฉา	สารพัน
เพราะจิตอัน	ไร้อาย	ในโลกา
แม้คุณธรรม	สูงเยี่ยม	ถึงเทียมเมฆ
แต่ความรู้	ต่ำแจก	เพียงยอดหญ้า
ย่อมเป็นเหยื่อ	ทรชน	จนอรุรา
ด้วยปัญญา	อ่อนด้อย	น่าน้อยใจ
หากความรู้	สูงล้ำ	คุณธรรมเลิศ
แสนประเสริฐ	กอบปรกใจ	วินิจฉัย
จะพัฒนา	ประชากราษฎร์	ทั้งชาติไทย
ต้องฝึกให้	ความรู้	คู่คุณธรรม

(ศาสตราจารย์อ่ำไพ สุจริตกุล)

เด็กจะดี	ต้องมีธรรม	ประจำจิต
พูดทำคิด	พินิจหนัก	รักเหตุผล
อนาคต	ประเทศชาติ	ปราศมีดมน
เพราะเยาวชน	มีธรรม	ประจำใจ
ศิษย์จะดี	เพราะมีครู	ช่วยชูเชิด
ครูจะเลิศ	เพราะมีธรรม	น่านับไหว
ครูรักศิษย์	ศิษย์เทิดครู	คู่กันไป
เป็นหลักชัย	ในชีวิต	ศิษย์กับครู

อุตสาห์สู	คุณเอ๋ย	คุณครู	
เพื่อให้ศิษย์	ทนสั่ง	และทนสอน	
ดับทุกข์ร้อน	มีวิชา	เป็นอาภรณ์	
ส่งเสริมศิษย์	ที่ตั้งทำ	มาราวี	
เติบโตมา	ให้ดี	มีคุณค่า	
เป็นดวงตา	มีความรู้	เชิดชูศรี	
คุณชื่อนี้	ของชาติ	ปราศไพรี	
	ศิษย์จำได้	ไม่ลืมเลย	(นาคะเสโนภิกขุ)

เสียงจากครู

สักวันหนึ่ง
สักวันหนึ่ง
สักวันหนึ่ง
สักวันหนึ่ง

คงจะรู้
คงประจักษ์
คงจะรู้
คงได้ดี

ว่าครูรัก
เป็นสักขี
ว่าครูดี
เพราะเชื่อครู

(โรงเรียนชุมชนบ้านท่าสะอาด)

ครูคือใคร

ใครคือครู
โซ่อยู่ที่
โซ่อยู่ที่
โซ่ยาวนาน
ครูคือผู้
ให้รู้ถูก
ให้รู้ทุกข
ให้รู้เปลี่ยน
ครูคือผู้
ให้สูงสุด
ปลุกสำนึก
มีดวงมาน
ครูจึงเป็น
สร้างคนจริง
สร้างคนให้
ขอมอบเพลง

ครูคือใคร
ปริญญา
เรียกว่า
สอนนาน
ชี้นำ
รู้ผิด
รู้ยาก
แปลงสู่
ยกระดับ
กว่าสัตว์
สั่งสม
เพื่อมวลชน
นักสร้าง
สร้างคนกล้า
ได้เป็นตัว
นี้มา

ในวันนี้
มหาศาล
ครูอาจารย์
ในโรงเรียน
ทางความคิด
คิดอ่านเขียน
รู้พากเพียร
รู้สร้างงาน
วิญญานมนุษย์
เดรัจฉาน
อุดมการณ์
ใช้ตนเอง
ผู้ใหญ่ยิ่ง
สร้างคนเก่ง
ของตัวเอง
บูชาครู

(เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

พระคุณครู

ด้วยจิตน้อม
ผู้อุทิศ
ให้ความรู้
ด้วยใจหวัง
ป่ากะปู้
สอนเด็กเล็ก
สารพัด
ครูเปี่ยมล้น
เด็กเกร
ทั้งปลอบปราบ
เพื่อให้ศิษย์
ตามหน้าที่
ด้วยสำนึก
ใครลบลู่
ไม่เคยคิด
กลับชื่นชม
งานของครู
หวังแต่ศิษย์
หากรำลึก
โปรดพร้อมหน้า
เลิกโกงบ้าน
เลิกคิดคด
ประพடுத்தี
มอบอุทิศ

เทิดพระคุณ
คือคุณครู
แก่ศิษย์
พัฒนา
กู่อู้จู้
เพียงใด
จะงอแง
ยิ้มรื่น
ดีอด้าน
ห้ามปราม
กลับใจ
ของครู
ในหน้าที่
อย่างไร
เก็บมา
ถ้าศิษย์ดี
มีแต่คุณ
สัมฤทธิ์ผล
ถึงครู
ทำดี
กินเมือง
จีบลิ้น
เพื่อบูชา
ใส่พาน

หนุนชีวิต
ผู้สอนสั่ง
ไม่ปิดบัง
คุณค่าคน
สู่ไฮเทค
ไม่เคยบ่น
แลชุกชน
ชื่นฤดี
สันดานหยาบ
ตามหน้าที่
ฝึกไผ่ดี
ผู้อบรม
ที่มีอยู่
ไม่ชื่นชม
เป็นอารมณ์
มีปัญญา
การอุทิศ
ที่ค้นหา
ผู้เมตตา
พลีอุทิศ
เรื่องอัปยศ
กลหุจริต
เป็นอามิส
สักการครู

(สำเนา เรื่องฤทธิ์ โรงเรียนอุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี
- จากรายการ "ข่าวยามเช้า")

คุณสมบัติของครู

- ๑. ปิโย – ทำตัวน่ารัก
 - ๒. ครุ – นำเคารพนับถือ
 - ๓. ภาวนีโย – ความคิดก้าวหน้าเสมอ
 - ๔. วัตตา จะ – ฉลาด เข้าใจพูด
 - ๕. วจนักขโม – อุดหนุนต่อถ้อยคำ
 - ๖. คัมภีรญจะ กถัง กัตตา – อธิบายเรื่องยากให้ง่าย
 - ๗. โน จัฏฐาเน นियोชะเย – เป็นตัวอย่างที่ดี
- ไม่ชักนำศิษย์ไปในทางเสื่อม

(องค์คุณตรนิทาย สุตตกถา)

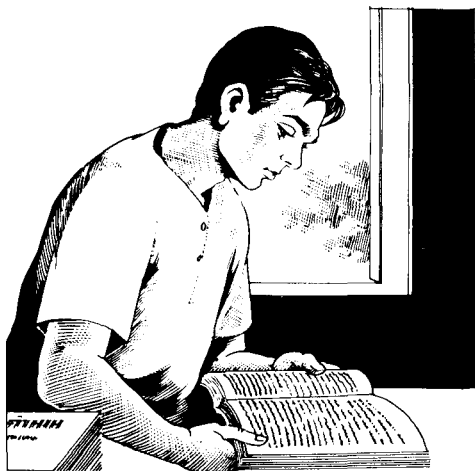
ศิษย์ที่ครูรัก

แสวงหาความรู้	เคารพครูอาจารย์
รักการศึกษา	มีจรรยาเรียบร้อย
มักน้อยตามฐานะ	เสียสละเพื่อสถาบัน
มุ่งมั่นทำดี	หลีกเลี่ยงสิ่งชั่ว
ไม่มัวสิ่งเสพติด	รู้จักคิดใช้ปัญญา

(จากหนังสือ“ของฝากจากพระธรรมทายาท”)

เด็กดี ๕ จำพวก

๑. เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่
๒. เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์
๓. เป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน
๔. เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ
๕. เป็นสาวกที่ดีของพระศาสดา

ทางแห่งปัญญา

อันหนังสือ คือครู ผู้ประเสริฐ
ก่อให้เกิด ปัญญา ตาที่สาม
อ่านวิเคราะห์ ให้เข้าใจ ในเนื้อความ
เห็นจริงตาม แห่งตลอด ยอดปัญญา

ตั้งใจตั้งใจ

จำขึ้นใจ ในวิชา ดีกว่าจด
จำไม่หมด จดไว้ดู เป็นครูสอน
ตั้งใจจำ ทำวิชา ให้ถาวร
อย่างนั้นนอน รีบจดจำ หมั่นทำเอย

ต้องสู้

จะผิด จะพลาด จะพลั้ง
มานะ พากเพียร เรียนไป
ตั้งใจ เข้าสั เพื่อนเอ๋ย
ไม่เจ็บ ปวดจน ครวญคราง
วันหนึ่ง เราต้อง สำเร็จ
พ่อแม่ อยู่หลัง กำลังใจ

ก็ครึ่ง ก็อย่า หวันไหว
สอบใหม่ อีกครั้ง ยังมีทาง
แม้เคย ถูกใคร ถากถาง
โลกสร้าง เราสู้ คอยดูไป
เรียนเสร็จ สมความ มุ่งหมาย
ช่วยให้ เราจบ ลบนินทา

(B.N. ร้อยเอ็ด)

เจ้าคือความหวัง

พ่อแม่	หวังพึ่ง	พาเจ้า
ครูเล่า	หวังให้	สร้างชื่อ
ชาติหวัง	กำลัง	ฝีมือ
เจ้าคือ	ความหวัง	ทั้งหมด

(ร.ร. โคกสำโรง)

ภัยร้ายของนักเรียน

เป็นนักเรียน	เพียรศึกษา	อย่ารัก
ถูกครปิก	เรียนไม่ได้	ตั้งใจหมาย
สมาธิ	จะหักเหี่ยน	เตียนมลาย
ถึงเรียนได้	ก็ไม่ดี	เพราะฝึกจน
แต่เดือนกัน	สักเท่าไร	ก็ไม่เชื่อ
มันแรงเหลือ	รักร้าย	หลายกระสวน
หลอกพ่อแม่	ได้มากมาย	หลายกระบวน
หน้าขาวนวล	ใจบาปดำ	ซ้ำละลาย
การเล่าเรียน	เบื่อน่าย	คล้ายจะบ้า
ใช้เงินอย่าง	หน้าเห่า	น่าใจหาย
ไม่เท่าไร	ใจกระด้าง	สิ้นยางอาย
หญิงหรือชาย	เรียนไม่ดี	สิ่งนี้เอง
มีสัจจะ	หมะ	และขันตี
กตัญญู	กตเวที	อย่าโง่งเงง
รักพ่อแม่	พวกพ้อง	ต้องยำเกรง
เรียนให้เก่ง	ได้ยิ้มแปล้	แก่ทุกคน

(พุทธทาสภิกขุ)

เรื่องของผี

ผี ผี ผี ผีชี้เกี้ยว	เสนียดจัญไร
อยู่กับใคร	บรรลัยฉิบหาย
อยู่กับหญิง	ทำสิ่งวุ่นวาย
อยู่กับชาย	ทำลายครอบครัว

* * * * *

คาถาไล่ผี

ผีชี้ดื้อ	อย่ามาตื้อฉัน	ฉันไม่ต้องการ	ออกไป ๆ
ผีชี้เกี้ยว	อย่ามาเบียดฉัน	ฉันไม่ต้องการ	ออกไป ๆ
ผีชี้ง่วง	อย่ามาตื้อฉัน	ฉันไม่ต้องการ	ออกไป ๆ

* * * * *

เด็กดีมีผี	เด็กดีมีพระ	เด็กมีธรรมะ	มีพระหมดผี
------------	-------------	-------------	------------

* * * * *

นักเรียนที่ดี

ไม่โยกเก้าอี้	ไม่หนีโรงเรียน	ไม่เขียนข้างฝา
ไม่ด่าครูสอน	ไม่นอนตื่นสาย	ไม่หน่่ายการเรียน
ไม่เกลียดการงาน	ไม่ผลาญเงินตรา	ไม่ซำหาเรื่อง
ไม่เคื่องโกรธกัน	ไม่พลันทำผิด	ไม่คิดมุงร้าย
มีใจเมตตา	กรุณาทั่วกัน	สุขสันต์ทั่วหน้า
สิ้นปัญหาแน่ ๆ	คุณครูและพ่อแม่	ก็ชื่นใจ

(พระปลัดพวง สุตาจาโร)

เด็กดีมีความขยัน

อันเด็กดี	ย่อมมี	ความขยัน
ทุกคืนวัน	หมั่นเพียร	เรียนหนังสือ
ช่วยพ่อแม่	ทำงาน	หมั่นฝึกปรือ
โลกเลื่องลือ	ว่าเด็กนั้น	ขยันเอ๋ย

เด็กดี - เด็กไม่ดี

เด็กไม่ดีมีแต่ขี้เกียจ	ชอบนอนยาวเหยียด	ขี้เกียจจริงๆ
เด็กดีมีแต่ขยัน	ทุกคืนทุกวัน	ขยันจริงๆ

จะคบใครต้องใคร่ครวญ

คบคนพาล	พาลพา	ไปหาผิด
คบบัณฑิต	บัณฑิตพา	ไปหาผล
คบคนดี	จักได้ดี	เป็นศรีตน
จะคบคน	มาเป็นมิตร	คิดใคร่ครวญ
คบคนพาล	พาลพา	ไปหาผิด
คบบัณฑิต	บัณฑิตพา	ไปหาผล
คบคนชั่ว	พาตัว	ให้มีดมน
เกิดเป็นคน	จะคบใคร	ควรไตร่ตรอง

เพื่อนที่ดี	มีหนึ่ง	ถึงจะน้อย
ดีกว่าร้อย	เพื่อนคิด	ริษยา
เหมือนเกลือดี	มีนิดหน่อย	น้อยราคา
ยังมีค่า	กว่าน้ำเค็ม	เต็มทะเล
เพื่อนเพราะกิน	เหล้าด้วยกัน	นั้นมีมาก
เพื่อนแต่ปาก	สักว่าเพื่อน	ก็เกลื่อนหลาย
ส่วนเพื่อนใจ	ในเมื่อกิจ	เกิดมากมาย
ช่วยจนตาย	นั้นแหละเพื่อน	อย่าเพื่อนเอย

เพื่อนธรร	ช่วยประคอง	ไม่ต้องใช้
เพื่อนยากจน	เจียดให้	ไม่ต้องขอ
เพื่อนอยากพบ	ออกไป	ไม่ต้องรอ
เพื่อนโคกท้อ	ปลอบใจ	ไม่ต้องครวญ
เพื่อนมีสุข	ทุกที่	ยินดีด้วย
เพื่อนทุกข์ช่วย	ทุกที่	คอยมีส่วน
เพื่อนทำชั่ว	คอยชี้	ความดีชวน
เพื่อนทำควร	ทุกที่	พลอยดีใจ

เด็กดี - เด็กดี

เด็กดีเป็นคน.....

ว่ายากสอนยาก
ไม่ยากเล่าเรียน
เกียจคร้านทำงาน
ล้างผลาญเงินตรา
โกรธตำพ่อแม่
เกลียดแต่คุณครู
ชอบหลู่คุณคน
ไม่สนคำสั่ง
ไม่ฟังคำสอน
แน่นอนเด็กดี

เด็กดีเป็นคน.....

ว่าง่ายสอนง่าย
ตั้งใจเล่าเรียน
พากเพียรทำงาน
ประหยัดเงินตรา
บูชาพ่อแม่
รักแต่คุณครู
ไม่หลู่คุณคน
สนใจคำสั่ง
เชื่อฟังคำสอน
แน่นอนเด็กดี

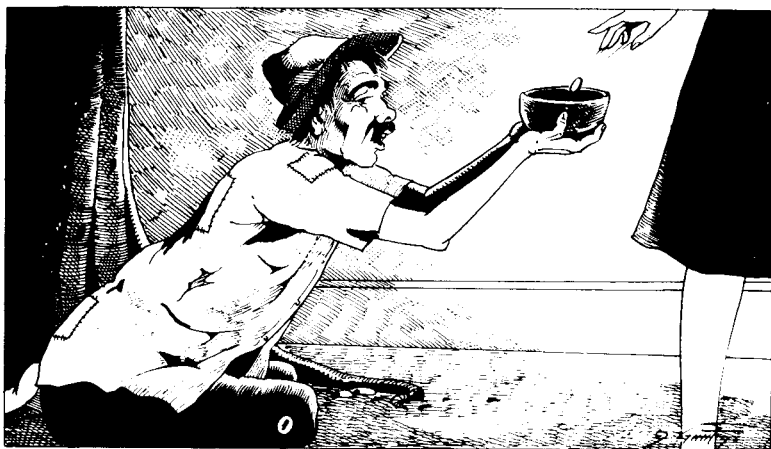
อยู่อย่างไร

อยู่อย่างคน
อยู่อย่างปราชญ์
อยู่อย่างครู
อยู่อย่างหมา
อยู่อย่างหนอน
อยู่อย่างพระพุทธเจ้า

สนใจในความสะอาด
สนใจในความรู้
สนใจในวิชา
สนใจในการนอน
สนใจในของเนา
สนใจในความสะอาด สว่าง สงบ

อันการงาน	การศึกษา	หาเสียก่อน
อย่ารีบร้อน	ไปหารัก	งานจักเสีย
ถ้าขาดเงิน	ขาดงาน	พาลขาดเมีย
งานไม่เสีย	เมียก็มา	เงินก็มี

(เกรจจ)

ถ้าหมั้นเรียน	เรียนอะไร	ก็ต้องรู้
ถ้าหมั้นดู	ดูอะไร	ก็ต้องเห็น
ถ้าหมั้นทำ	ทำอะไร	ก็ต้องเป็น
ถ้าไม่เล่น	หมั้นแต่ทำ	จักจำเริญ
ถ้าคร้านเรียน	เรียนอะไร	ก็ไม่รู้
ถ้าคร้านดู	ดูอะไร	ก็ไม่เห็น
ถ้าคร้านทำ	ทำอะไร	ก็ไม่เป็น
ต้องลำเค็ญ	เป็นขอทาน	เพราะคร้านเอย

แปดอยาก

อยากมีเงิน	ต้องทำงาน	จึงพานพบ
อยากเรียนจบ	ต้องขยัน	หมั่นศึกษา
ถ้าอยากรัก	ต้องฝึกฝน	เวียนไปมา
อยากมีหน้า	เสนอนหน้า	อาสาคน
อยากมีเกียรติ	เลิกชั่ว	อย่ากลัวอด
อยากมียศ	กล้าแข็ง	ทุกแห่งหน
อยากเป็นหนึ่ง	ต้องพึ่ง	ตัวของตน
อยากเป็นคน	ต้องมีธรรม	ประจำใจ

(สมพร เทพสิทธา ผู้จำมาถ่ายทอด)

อยากได้ดี ต้องทำดี

อยากได้ดี	ไม่ทำดี	นั้นมีมาก
ดีแต่อยาก	หากไม่ทำ	น่าขำหนอ
อยากได้ดี	ต้องทำดี	อย่ารีรอ
ดีแต่ขอ	รอแต่ดี	ไม่ดีเลย

* * * * *

ขยันอย่างฉลาด

ขยันประกอบ	สัมมา	อาชีพะ
ขยันชนะ	สิ่งชั่ว	มั่วัดถนหา
ขยันพูด	แต่สิ่งดี	มีเมตตา
ขยันหา	ความรู้	เชิดชูตน
ขยันคิด	เพื่อชาติ	ศาสนกษัตริย์
ขยันขจัด	มवलกิเลส	มีเหตุผล
ขยันทำ	กิจกรรม	เพื่อปวงชน
ขยันพ้น	การพัน	สุขสันต์เอย

ผู้ใหญ่ควรระวัง

เด็กวันนี้	คือผู้ใหญ่	ในวันหน้า
ทำที่ท่า	แม่นละม้าย	คล้ายแม่พ่อ
ผู้ใหญ่ดี	เด็กก็งาม	ตามเหล่ากอ
ผู้ใหญ่บ้า	เด็กก็บอ	พอพอกัน

ผู้นำควรคำนึง

ผู้นำดี มีวินัย และใจพระ พาคณะ ก้าวรุด ถึงจุดหมาย
ผู้นำชั่ว มีวักจิก ติดอบาย พาสมน วุ่นวาย จีบหายตาม

(ได้มาจาก ว.ค. ลำปาง)

ผู้บริหารควรใส่ใจ

บริวารมา เพราะน้ำใจมี บริวารหนี เพราะน้ำใจลด
บริวารหมด เพราะน้ำใจแห้ง บริวารแข่ง เพราะท่านอับปรีย์

(จากหนังสือ"เทียนใจ")

อย่าสักแต่ว่าเป็น

เป็นบัณฑิต	ไซสักมี	ดีกรือวด
เป็นนักบวช	ไซสักว่า	ห่มผ้าเหลือง
เป็นผู้ใหญ่	ไซสักว่า	พรรษาเปลือง
เป็นชาติรี	ไซเชื่อง	เรื่องนักเลง

ร้อนใจ ไปนรก
 ดีใจ ไปสวรรค์
 เย็นใจ ไปนิพพาน

(ภาพโดย พระเจริญ แห่งสวนวาว)

เราสร้างดวง อย่าให้ดวงสร้างเรา

เราดี ดีกว่าดวงดี	เพราะดีนั้นมี-
ที่เรา, ดีกว่าที่ดวง	
ทำดี นั้นแหละเราหวัง	เอาดีทั้งปวง
มาทำให้ดวง มันดี	
ดวงชั่ว ไม่ได้เลยนี่	ถ้าเราขยันมี
ความดีทำได้ เป็นคุณ	
อยู่ดี ตายดี เพราะบุญ	ทำให้เจือจน
ตลอดชีวิต ติดมา	
ดวงดี มีอยู่อ้ตรา	ก็เพราะเหตุว่า
เราทำดีเป็น เห็นมัย ?	
เหตุนั้น เราทานใดใคร	ทำดีเสมอไป
ดวงดีจักมีสมบูรณ์	

(พุทธทาสภิกขุ)

คนเราจะอยู่เป็นสุขเพราะ ๕ อา

๑. อาหาร	๒. อารมณ์	๓. อาคาร
๔. อากาศ	๕. อารมณ (ที่ดีๆ)	

จน-รวย

อยู่เรือนพัง	ยังดี	ไม่มีทุกข์
ดีกว่าคุก	หลายเท่า	ไม่เศร้าหมอง
จนยังดี	มีธรรม	ค้าประคอง
ดีกว่าปอง	ทุจริต	คิดร้าย

มั่งมี-ไม่มี

เมื่อมั่งมี	มากมาย	มิตรหมายมอง
เมื่อหม่นหมอง	มิตรมอง	เหมือนหมูหมา
เมื่อไม่มี	หมดมิตร	มุ่งมองมา
เมื่อมอดม้วย	แม่หมูหมา	ไม่มามอง

(จากศูนย์หนึ่งภาคพิเศษ)

เมียด ๔ ประเภท

อันเมียด
ดีเหมือนแม่
ดีเหมือนเพื่อน
ดีเหมือนน้อง
ดีเหมือนทาส
สารพัด
สื่ออย่างนี้
ลองไปใช้

สื่ออย่าง
รักลูกเต้า
ยอมตาย
คอยป้องกัน
ผู้ภักดี
เอาใจ
คือข้อใหญ่
จะได้ผล

ช่างดีแท้
เจ้าจอมขวัญ
ถวายชีวิต
ให้พี่ชาย
มีความสัตย์
ไม่ขาดสาย
ผูกใจชาย
ทุกคนเอย

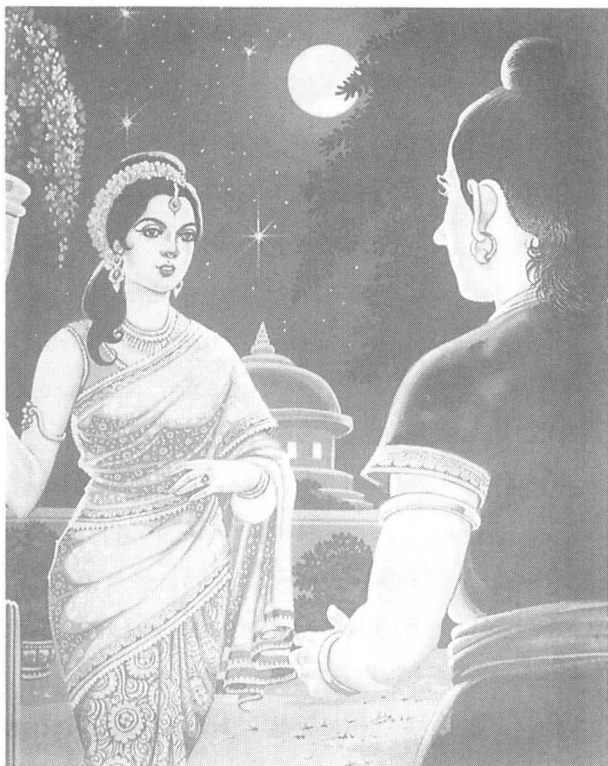

สามิต ๕ ประเภท

สามิต
หนึ่งใส่ใจ
สองไม่ดูถูก
สามผูกพัน
สี่มอบความ
ห้าให้เครื่อง-
สมบัติห้า
เป็นเยี่ยงอย่าง

มีห้า
ยกย่อง
ภรรยา
ไม่นอกใจ
เป็นใหญ่
ประดับ
มีครบ
ยอดสามิ

ท่านว่าไว้
ประคองขวัญ
ให้จาบัลย์
จนวายวาง
ให้เสร็จสรรพ
สำหรับร่าง
จบไม่จาง
ตีนักแล

วันแห่งความรัก

	ความเอ๋ย	ความรัก
ผู้คน	รู้จัก	กันทั่ว
ผู้ใด	ไร้รัก	น่ากลัว
ทำตัว	น่าชัง	จังเลย
ฉะนั้น	คนเรา	ควรมี
ไมตรี	ต่อกัน	อย่าเฉย
เมตตา	กันไว้	อย่างเคย
สุขเอ๋ย	ใดเล่า	เท่าทัน

(ภานุ)

คำกลอนสอนหญิง

เป็นหญิง อย่างวังเหงา นอนซี้เซา อยู่จนสาย
การเรือน เร่งชวนชวาย เอาใจใส่ ในเคหา
ข้าวปลา อย่าคาหม้อ ทิ้งเหลือหลอ ให้บุตรา
ถ้วยชาม อย่าให้คา จงล้างทำ จำให้ดี

ครัวไฟ อย่าให้รก ทำสกปรก มักอัปรีย
หม้อข้าว ฝาละมี อย่าเปลี่ยนผลัด พลัดกันไป
หุงข้าว อย่าผินหลัง คอยระวัง ทั้งพื้นไฟ
เสร็จจสรรพ ดับให้ได้ อย่าทิ้งไว้ จักไหม้เรือน

กินแล้ว อย่าเชื่อนแซ ให้พ่อแม่ ต้องตักเตือน
ทิ้งไว้ ให้กลาดเกลื่อน เป็นครวไฟ นั้นไม่ดี
แดดออก ดูตากของ ฝนตรอง เอาวารี
เย็นย่า คำราตรี อย่าจรลี จากเคหา

หญิงสาว จะไปไหน มีเพื่อนไป จึงโคลคลา
คนเดียว อย่าลีลา คนนินทา ว่าสามานย์
ผู้ชาย เขาล้อเลียน เป็นหนามเสี้ยน ให้รำคาญ
เมินหน้า อย่าว่าขาน ตอบคนพาล แพ้ภัยตัว

(อาจารย์โพธิ์ สวนโมกข์ จำมาจากของเก่า)

นาเรียงาม

อันนารี รูปงาม ทรามสวาท ถ้าหากไร่ มารยาท ที่งามสม
คงไม่มี ชายดี จะอบรม มีแต่ชม เล่นพลาง แล้วร้างไป

ศีล

อันสตรี ไม่มีศีล ก็สิ้นสวย บุรุษด้วย ไม่มีศีล ก็สิ้นศรี
ภิกษุเล่า ไม่มีศีล ก็สิ้นดี ข้าราชการ ศีลไม่มี ก็เลวทราม

หน้าตา-หน้าที่

หน้าตาสวย	แสนสม	ดูคมสัน
หน้าสำคัญ	เลิศค่า	คือหน้าที่
มีทั้งสอง	ต้องรักษา	หน้าให้ดี
แต่หน้าที่	มีค่า	กว่าหน้าคน
ทำหน้าที่	มีชื่อ	ต้องซื่อสัตย์
ปฏิบัติ	ให้จริง	ยิ่งได้ผล
เพราะทุกชาติ	ศาสนกษัตริย์	พิพัฒนคน
ทำหน้าที่	พลิตน	เป็นผลงาน

(โทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง ๑๑)

ความจริงแห่งความงาม

ถึงรูปงาม	ลอลักษณ์	สักปานไหน
ที่สุดไซร์	ก็เนาเหม็น	เป็นเหยื่อหนอน
ชีวิตนี้	ไม่ดำรง	คงถาวร
ความม้วยมรณ	เท่านั้น	เป็นความจริง

เราไม่กลัว

เราไม่กลัว ความจน	เพราะเรามี สันโดษ
เราไม่กลัว ความโกรธ	เพราะเรามี เมตตากรุณา
เราไม่กลัว ความริษยา	เพราะเรามี มุทิตาจิต
เราไม่กลัว ความผิด	เพราะเรามี หิริ-โอตตปประ
เราไม่กลัว ราคะ	เพราะเรา ไม่ด่าริ
เราไม่กลัว มิจฉาทิฏฐิ	เพราะเรา รู้แจ้ง
เราไม่กลัว แห่งแล้ง	เพราะเรา อยู่กับนิพพาน
และจะอยู่ ตลอดกาล	เพราะเห็น สัจจภูตา

(วัดดงหนองเบ็ด จ. เชียงราย)

แก่น-กระพี้

ไม้จะดี	ก็เพราะมี	กระพี้หุ้ม
เป็นเกราะกุม	แก่นไว้	มิให้หมอง
กอบกิจใด	ใฝ่จิต	คิดปรองดอง
ถ้าขึ้นจ้อง	มองแต่แก่น	จะแค้นใจ

(หลวงพ่อสีหนาทภิกขุ)

ช่วยกันดูแล

ห้องสุขา	เหล่านี้	ที่ท่านเห็น
ทุกเข้าเย็น	จงช่วยกัน	หมั่นรักษา
อย่าให้ดู	สกปรก	รกนัยน์ตา
น้ำ-ไฟฟ้า	ปิดเรียบร้อย	จึงค่อยจร

(วัดจุ๊กเฉมอ ฉะเชิงเทรา)

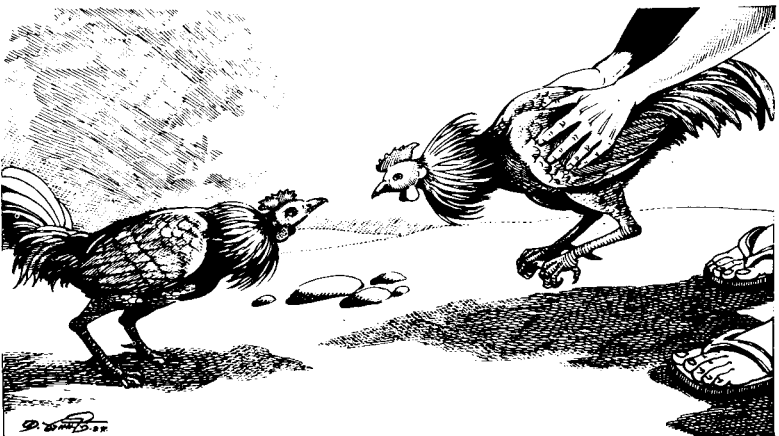
ร้ายต่อร้าย ดีต่อดี

เราดีไป
เราไปชอบ
เราร้ายไป
ดีไปหา
ถ้าไม่มี
ถ้าดีมี
ท่ามันมี
โลกทุกวัน
ต้องการไก่
เอาข้างล่อ
ไก่ต่อไก่
ดีต่อดี

เขาก็ให้
เขาก็ตบ
ร้ายก็ล่อ
ต่อมาสู้
ดีไม่มา
จะมีดี
ดีก็มา
วนเวียน
ยังต้องใช้
ต่อข้าง
ข้างต่อข้าง
ควรจำ

ดีมาตบ
ชอบมาหา
ต่อร้ายมา
เป็นคู่กัน
หาหрокนะ
ไม่มีอัน
ตามท่ามัน
ชอบเปลี่ยนดี
เอาไก่ต่อ
กลางไพเรศรี
ตัวอย่างมี
เป็นตำรา

(ธรรมสาธก)

ไมตรีจิต มิตรภาพ

หวนนึกถึง	เมื่อครา	ห้าปีก่อน
เรื่องเงินทอง	ที่คืนมา	พาใจขึ้น
ทันทีที่	อาเจ็กรับ	นับเงินคืน
ไม่มีฝืน	ยื่นยิ้มเป็น	แสนชอบใจ
เงินน้อยค่า	เพียงห้าบาท	ทอนพลาดมา
หัวร่อรำ	ทำทางง	เพราะสงสัย
อานายเถา	ช่างดีซื่อ	ขอชอบใจ
แล้วแถมซา-	ลาเนาให้	ไม่คิดเงิน
เราคืนซา-	ลาเนาไป	ไม่ขอรับ
แล้วรีบกลับ	ไปบ้าน	ไม่นานเนิ่น
น้ำใจที่	ดีต่อ	ก่อผลเกิน
น่าเพลิดเพลิน	มิตรภาพ	กำซาบใจ
พบทุกครั้ง	เขาเชิญซื้อ	ซาลาเนา
แถมมากลับ	จนเรา	รับไม่ไหว
พอเขาบอก	เมื่อยอกลูก	เราดีใจ
ขนเสื้อผ้า	เอามาให้	ไม่รอร่า
มิตรภาพ	อันซาบซึ้ง	ช่างตรึงจิต
ซุบซิวัด	ให้เริ่งรื่น	ขึ้นสรรษา
ความซื่อสัตย์	และสุขภาพ	อาบเมตตา
จะช่วยพา	ให้โลกสุข	ทุกวันเอย

(ศาลเกษม ราชการศัพท์เพ็ญ)

“ถ้าหย่อนต้องดีง ถ้าดีงต้องผ่อน”

(เกรจอร์)

สิบนิ้วประนม

สิบนิ้วที่	ประนม	บังคมไหว้
ลำดับได้	ห้าคู่	ดูงามสม
ยามที่เรา	ยกตั้ง	หวังประนม
ควรจะก้ม	มองรู้	อย่าดูตาย
คู่ที่หนึ่ง	นั้นหรือ	คือนิ้วโป้
ชื่อก็โก้	นิ้วก็แข็ง	แรงเหลือหลาย
จับสิ่งใด	ไปต้องช่วย	ด้วยทุกราย
เป็นเครื่องหมาย	สอนให้	ใฝ่วิชา
คู่ที่สอง	นั้นหรือ	คือนิ้วชี้
เป็นนิ้วที่	มีอำนาจ	วาสนา
ชี้สิ่งใด	ได้สิ่งนั้น	เห็นทันตา
นี้สอนว่า	ชายหญิง	ต้องจริงใจ
คู่ที่สาม	นิ้วกลาง	ระหว่างเพื่อน
เสมือนเดือน	มีดาว	พราวไสว
ญาติสนิท	มิตรสหาย	รายล้อมไว้
นี้สอนให้	เอื้อเพื่อ	เผื่อแผ่กัน
คู่ที่สี่	นี่คือ	นิ้วนางน่อง
ให้ปรองดอง	ทรัพย์สิน	เป็นมิ่งขวัญ
ใส่แหวนเพชร	มีราคา	ค่าหมิ่นพัน
ทรัพย์สินนั้น	ออมไว้	ให้คงคลัง
คู่ที่ห้า	นั้นหรือ	คือนิ้วก้อย
นิ้วน้อยน้อย	ธรรมดา	ถ้าอยู่หลัง
ยามไหว้พระ	อยู่ข้างหน้า	สง่าจ้ง
อย่ามัวรัง	รีบทำดี	อย่ารีรอ

(พระครูกิตติวัฒน์คุณ วัดวชิราลงกรณวราราม)

พลังนิ้วมือ

โป่ง, ซี้, กลาง นาง และก้อย
นิ้วน้อยน้อย ช่างละห้า มาประสาน
กราบไหว้คุณ ผู้มี อุปการ
พร้อมสमान ใจสมัคร รักชาติไทย
โป่งนำหน้า ต่อมา ก็นิ้วซี้
กลางคองที่ อยู่มั่น ไม่หวั่นไหว
นางชวนก้อย ตามติด เป็นนิงไป
จงจำไว้ เราต้องรัก สามัคคี

สามัคคี

สามัคคี	รักกัน	ฉันพี่น้อง
เรื่องมัวหมอง	ข้องใจ	ไม่ถือสา
ให้อภัย	ยกโทษ	ไม่โกรธา
ต่างเมตตา	รักกัน	ไม่พินเพื่อน
ล้นกับพัน	อยู่ด้วยกัน	มันกระทบ
บางครั้งขบ	หือเลือด	เหมือนเขือดเดือน
เพื่อนร่วมชาติ	เหมือนญาติ	อยู่ในเรือน
เปรียบดังเพื่อน	ร่วมตาย	อย่าหน่ายกัน
แม้ผิดบ้าง	พลังหน้อย	อย่าพลอยซ้ำ
ให้ระกำ	ซ้ำจิต	คิดเห็น
ควรผ่อนสั้น	ผ่อนยาว	เข้าหากัน
ความผูกพัน	ฉันน้องพี่	นี้ดีเอย

(พระวินิจ วิจิจจาโร เป็นผู้ทรงจำ)

(ภาพโดย พระประสงค์ ปริญาติโยม)

ตากับตีน

ตากับตีน
จะนั่งลูก
มาวันหนึ่ง
ว่าตีนมี
ตีนช่วยพา
ตาจึงได้
เพราะฉะนั้น
ว่าตีนนี้
ตาได้ฟัง
จึงร้องบอก
ว่าที่ตีน
ดูมรรคา
เพราะฉะนั้น
ตีนไม่ควร
สรุปแล้ว
หัวธานินทร์

อยู่กันมา
ยืนเดิน
ตีนทะเลิ่ง
คุณแก่ตา
ตาไป
ชมนาง
ดวงตา
เป็นสิ่ง
ตีนคุยไม้
ออกไป
เดินไปได้
เศษแก้วหนาม
ตาจึง
จะมา
ตามีค่า
ตีนไปได้

แสนผาสุก
เพลินหนักหนา
เอ่ยปรัชญา
เสียจริงจริง
ที่ต่างต่าง
และสรรพสิ่ง
จงประวิง
ควรบูชา
ก็หมั่นใส่
ด้วยโทสา
ก็เพราะตา
ไม่ดำตีน
สำคัญกว่า
คิดดูหมิ่น
สูงกว่าตีน
ก็เพราะตา

ตื่นได้ฟัง
วังกระโดด
เพราะอวดดี
ดวงชีวา
ตาเห็นตื่น
ก็พิโรธ
ตื่นพาดตา
ตกแล้วเหวย

ให้ค้างแค้น
โลดไป
คุยเบ่ง
จะดับไป
ทำเก่ง
แกล้งระงับ
ถลาล้ม
หน้าผา

แสนจะโกรธ
ใกล้หน้าผา
เก่งกว่าตา
ไม่รู้เลย
เร่งกระโดด
หลับตาเฉย
หึ่งกัมเมย
หึ่งตาดิน

(พระประสงค์, พระเฉลียว และ ฤทธิ)

มองแต่แง่ดีเถิด

เขามีส่วน
จงเลือกเอา
เป็นประโยชน์
ส่วนที่ชั่ว
จะหาคน
อย่ามัวเที่ยว
เหมือนเที่ยวหา
ฝึกให้เคย

เลวบ้าง
ส่วนที่ดี
โลกบ้าง
อย่าไปรู้
มีดี
ค้นหา
หมวดแต่
มองแต่ดี

ช่างหัวเขา
เขามีอยู่
ยังน่าดู
ของเขาเลย
โดยส่วนเดียว
สหายเอ๋ย
ตายเปล่าเลย
มีคุณจริง

(พุทธทาสภิกขุ)

“อย่าอวดดีกันนักเลย

เพราะเราเป็นแต่เพียงเม็ดฝุ่นเล็กๆ....

ในจักรวาลเท่านั้น”

โทษะ

โทษะ เปรียบเหมือนไฟ เผาจิตใจให้ร้อนพล่าน
โทษะ เปรียบเหมือนไฟ เผาการงานให้เสียหาย
โทษะ เปรียบเหมือนไฟ เผามิตรสหาย กลายเป็นศัตรู
โทษะ เปรียบเหมือนไฟ เผาอายุยืนยาวให้สั้นลง
โทษะ เปรียบเหมือนไฟ เผาอก ตกนรกในทันที

(พระอาจารย์ถวิล สุนทรชาติ)

ความโกรธ

มีอะไร	น่าโกรธ	อย่าโทษเขา
ต้องโทษเรา	ว่าใจ	ไม่เข้มแข็ง
เรื่องน่าโกรธ	แม้ว่า	จะมาแรง
ถ้าใจแข็ง	เหนือกว่า	ชนะมัน

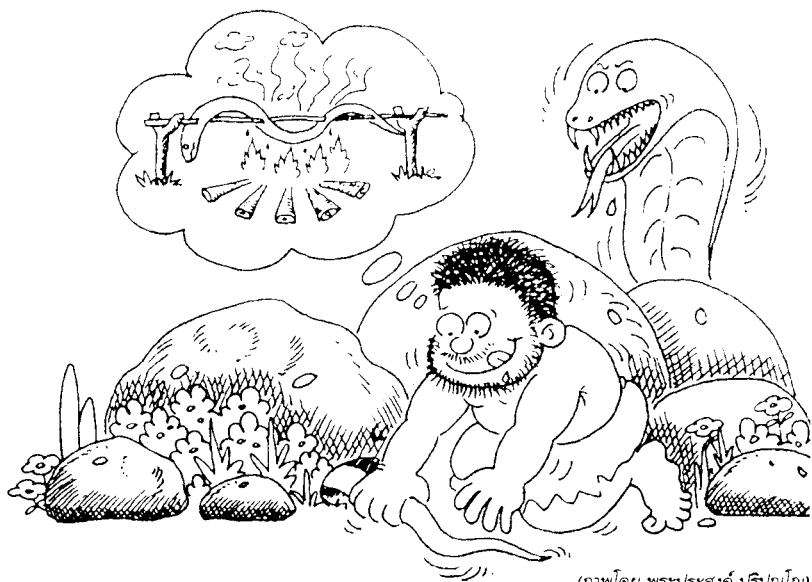
ไฟริษยา

ริษยา	เพราะเขาดี	ทนไม่ได้
ริษยา	เพราะน้ำใจ	ไม่เกือหนุน
ริษยา	เพราะอาฆาต	ขาดการบุญ
ริษยา	เพราะขาดบุญ	ทุนเมตตา
ริษยา	พาจิต	คิดแต่วุ่น
ริษยา	แรงดุน	ทุนอิจฉา
ริษยา	พาจิต	คิดมารยา
ริษยา	สารพัน	มันทำลาย
ริษยา	พาใจ	ให้โสโครก
ริษยา	ทำโลก	ให้ฉิบหาย
ริษยา	พาจิตคน	วนวุ่นวาย
ริษยา	คือมารร้าย	ทำลายคน
ริษยา	พาเหตุ	ให้เกิดทุกข์
ริษยา	ไม่มีสุข	ทุกแห่งหน
ริษยา	เขาเร้าร้อน	นอนเผาตน
ริษยา	มิดมน	กังวลใจ
ริษยา	ไม่เคยให้	ใครมีสุข
ริษยา	มีแต่ทุกข์	ทุกสมัย
ริษยา	มีแต่ทาง	สร้างบรรลัย
ริษยา	คือไฟ	ประลัยกัลป์

(จาก วารสารสามมุข เล่มที่ ๑๔๓)

ผีร้าย ๖ ตัว

<u>ผีที่หนึ่ง</u>	ชอบสุรา	เป็นอาจิน
ไม่ชอบกิน	ข้าวปลา	เป็นอาหาร
<u>ผีที่สอง</u>	ชอบเที่ยว	ยามวิกาล
ไม่รักบ้าน	รักลูก	รักเมียตน
<u>ผีที่สาม</u>	ชอบดู	การละเล่น
ไม่ละเว้น	บาร์คลับ	ละครโขน
<u>ผีที่สี่</u>	คบคนชั่ว	มั่วกับโจร
หนีไม่พ้น	อาญา	ตราแผ่นดิน
<u>ผีที่ห้า</u>	ชอบเล่นม้า	กีฬาบัตร
สารพัด	ถั่วโป	ไฮโลว์ลีน
<u>ผีที่หก</u>	เกียจคร้าน	การทำกิน
มีทั้งสิ้น	หกผี	อัปรีย์เอย

(ภาพโดย พระประสงค์ ปริคุณโม)

โทษ ๖ ประการของสุรา

อันสุรา เมรัย ใครเสพติด

พาชีวิต มีดมน จนฉิบหาย

หนึ่ง สิ้นทรัพย์ ของตนนั้น พลันอดวาย

สอง อาจตาย ด้วยทะเลาะ เพราะความเมา

สาม เจ็บป่วย ด้วยโรคฯ พยาธิ

สี่ คนตำหนิ นินทา พาอับเฉา

ห้า หน้าด่าน หนักหนา เวลาเมา

หก ไร่เขลา ปัญญาหด หมดสิ้นเอย

คนใช้เจ้าปัญญา

ท่านเศรษฐี	เปรี้ยวปาก	อยากกินเหล้า
จึงเรียกเจ้า	คนใช้	ให้ไปซื้อ
จงรีบไป	รีบมา	งานคามือ
อย่าได้ถือ	เอาไป	วางไว้เลย
คนใช้	เจ้าปัญญา	เดินมาคิด
ท่านเศรษฐี	ซักติด	เหล้าแล้วเหวย
เมื่อกินเหล้า	แล้วคงใช้	เราตามเคย
ซื้อกับแก้ม	เพื่อเสบาย	ในการกิน
ชื่อไก่อ่าง	ไปด้วย	จะดีกว่า
ไม่ต้องเสีย	เวลา	จัดหาสิ้น
พอเดินกลับ	นึกได้	ด้วยใจจินต์
ถ้าหากกิน	สุรา	ต้องนารี
ของคู่กัน	คนขี้เมา	เขามักชอบ
ควรรอบคอบ	จัดไป	ให้นายนี้
จึงเข้าช่อง	จงหญิง	โสภณี
หน้าตาดี	คงหาไม่	โรคในตัว
พอพาหญิง	ดิ่งกลับ	ปุบปับคิด
ลองฟังพิศ	วินิจฉัย	ให้ถ้วนทั่ว
เพื่อหญิงนี้	มีโรค	ที่น่ากลัว
ทำเอาตัว	เจ้านาย	ต้องตายลง
เพื่อปลอดภัย	พาหมอไป	ด้วยดีกว่า
ได้ฉีดยา	ทำลายฤทธิ์	หมดพิษสง
แต่บางที	มันไม่หาย	หากตายลง
เราก็คง	ต้องออกมา	หาซื้อโลง
ชื่อไปเลย	ดีแน่	แท้คราวนี้
แม้หายดี	ไม่ตายใช่	อาจตายโหง
เพราะมาแล้ว	มักจะร้าย	กลายเป็นโกง
เห็นเข้าโลง	มามาก	พวกอยากลอง

ถึงเคหาสน์	ท่านเศรษฐี	มีโมโห
เจ้าคนโง่	หายไปใน	ใช้ชื่อของ
บอกให้รีบ-	ไป รีบมา	ซ้ำเป็นกอง
อยากจะถอง	เหล้าสักวัน	นั่นอะไร
เอ๊ะ ! ไก่ย่าง	หญิงสวยดี	นี่ก็หมอ
เอ๊ะ ! นั้นโลง	เอาใส่พ่อ-	แก หรือไฉน
เจ้าคนใช้	รายงานพลัน	ในทันใด
ผมรู้ใจ	เจ้านายซึ่ง	จึงเตรียมมา
เมื่อกินเหล้า	ต้องมีแก้ม	แถมผู้หญิง
เห็นสุขจริง	ในเบื้องต้น	คนเสาะหา
แต่บั้นปลาย	ไม่พันหมอ	ร้องขอยา
หมอรักษา	หากไม่หาย	ก็ตายลง
จึงได้เตรียม	โลงใส่	ในที่สุด
ผมสมมุติ	เหตุการณ์ไว้	ไม่ใช่หลง
เศรษฐีฟัง	นั่งตะลึง	ถึงกับง
สติคง	กลับคืนสู่	อยู่กับตัว
กินไม่ลง	ปลงตก	ยกไปเกิด
ตายแล้วเกิด	ชาติไหนๆ	ไม่ขอชั่ว
แต่ส่วนโลง	ขอเอาไว้	เดือนใจตัว
กันเมาแก้ว	ดีแน่ๆ	ของแท้จริง
เมื่อยามกุ	เกิดมา	มาแต่ตัว
เพิ่งเมาแก้ว	เมามาย	เอาหลายสิ่ง
ยามกุตาย	เอาอะไร	ไม่ไหวติง
นอนแน่นิ่ง	ทิ้งตัวกุ	อยู่ในโลง
มีเมตตา	รักษาศีล	อย่าสิ้นสัจ
บุญจะตัด	ความชั่วร้าย	ไม่ตายโหง
จงทำดี	มีศีล	ไม่กินโกง
จิตเชื่อมโยง	สู่สุขคานต์	นิพพานเอย

(นพ อนัตตา)

ละเหล้าในวัด

สร้างกุศล	ปนเหล้า	ไม่เอานะ
ควรจะละ	ให้ขาด	ประกาศสั่ง
ดื่มสุรา	ยาเมา	เอาบุญบัง
มันน่าซัง	เหลือฝืน	ถ้าขึ้นมี
เป็นชาวพุทธ	ควรถือ	คือสังจะ
ควรรู้ละ	บางอย่าง	ในบางที่
ในเขตวัด	พุทธสถาน	ลานเจดีย์
ไม่ควรมี	สิ่งชั่ว	เรื่องมัวเมา

(วัดหนองน้ำขุ่น จ.ระยอง)

เลือดชั่วที่มีอยู่ในน้ำสุรา

๑. เลือดหมา	๒. เลือดหมู	๓. เลือดงู
๔. เลือดเสือ	๕. เลือดลิง	๖. เลือดนก

โทษของเหล่า-บุหรี (๑)

สุรา	บุหรี	เป็นผีกินคน
ทำให้	ยากจน	เป็นคนเหลวไหล
ทรัพย์สิ้น	ฉิบหาย	ร่างกายเป็นภัย
ใครรงด	เสียได้	สบายจริงเอย

(หลวงพ่อสีหนาทภิกขุ)

โทษของเหล่า-บุหรี (๒)

ปัญญาชน	รู้ดี	บุหรีเหล่า
นำโรคเข้า	ร่างกาย	ตายผ่อนส่ง
เหตุไฉน	ใยลืมน	ดื่มสุบลง
หรือว่าปลง	แล้วทุกอย่าง	ตายช่างมัน

(นพ อนันตดา)

ปัญหาน่าคิด

สุบบุหรี	สุบทำไม	ใครตอบได้
โปรดตอบให้	หายพะวง	สิ้นสงสัย
สุบเป็นยา	สิ่งจำเป็น	สุบเล่นไฟ
หรือสุบให้	อิมเอ็มไอษฐ์	โภชนา
หรือสุบเพราะ	เสพติด	จิตฟ่ายแพ้
เป็นทาสแก่	ความอยากเพิ่ม	เต็มัดถนหา
หรือสุบเพราะ	สังคม	นิยมพา
เป็นปัญหา	น่าคิด	พินิจเอย

(นพ อนันตดา)

สูบบุหรี่ ?

สูบบุหรี่
 ทอนอายุ
 กำลังจิต
 เพราะต้องแพ้
 ต้องเสียทรัพย์
 เดือนกว่าๆ
 น้ำเสียงเครือ
 เอาควันไฟ
 เป็นผู้ใหญ่
 ให้พวกผี
 แล้วเกิดมา
 หลงล้างผลาญ

มีแต่
 ให้สิ้น
 ถูกตัดรอน
 แก่ความเจียน
 บุหรี่ดี
 เงินร่อยๆ
 คลอแคล
 รมปอด
 นำเด็กให้
 หัวเราะคน
 ทำไมกัน
 ตัวเอง

จะคอยบัน
 นั้นแน่ๆ
 ให้อ่อนแอ
 ราบเตียนไป
 ยังมีค่า
 พลอยกษัย
 เหม็นแย้ไป
 ยอดอันธพาล
 สูบบุหรี่
 ควรสงสาร
 มันป่วยการ
 เก่งสุดใจ

(พุทธทาสภิกขุ)

โทษของบุหรี

โทษบุหรี	นี้ไซ้	มีหลายอย่าง
จะเอ๋ยอ้าง	มาให้ดู	พอรู้เห็น
ทั้งพ่นควัน	และดูดีไฟ	ไม่จำเป็น
ถูกเสือเย็น	กัดเรากลิ่น	ทุกคืนวัน
ต้องเสียทรัพย์	จึงได้มัน	นั่นเรื่องแรก
หาโรคแทรก	ใส่ตัว	ซั่มหันต์
ปอดสกปรก	เห็นชัดๆ	เพราะอดควัน
อีกทั้งฟัน	ก็ดำ	ระย้าจริง
กินอาหาร	ก็รู้รส	ไม่หมดหัว
เพราะบุหรี	นี้ซั้ว	พิษมันสิง
อย่าเป็นทาส	อย่าประมาท	อย่าประวิง
ขว้างมันทิ้ง	แล้วไม่ต้อง	มองต่อไป
เข้าสังคม	ก็พ่นควัน	กันให้มัว
คนเขาเหม็น	กันทั่ว	แก้ที่ไหน
เคยเผาบ้าน	เผาเมือง	เรื่องมิไ้
อ้างมาให้	คิดดูที	ซิพวกเรา
นิโคติน	พิษร้าย	ในบุหรี
บ้างบอกว่า	ยาดี	ช่างโหดเขลา
หาของซั้ว	ใส่ชีวิต	ผิดไม่เบา
อย่าโกรธเรา	เตือนท่าน	เพราะกินเอง
วิธังด	นั้นง่าย	ถ้าใจถึง
ขว้างมันฝัง	ไม่แยแส	นี้แหละเก่ง
หรือจะลด	วันละมวน	เลือกดูเอง
เสือเย็นแจ้ง	สิ้นฤทธิ์	หมดพิษเอ๋ย

ยาเสพติด

ใบกระท่อม	กัญชา	ช้ำยาสูบ
ตัวซี้ดซูป	เป็นบ้า	ดูน่าขัน
แอล, เอส, ดี	หลอนประสาท	อนาถครั้น
ยาขยัน	และวิตามิน	กินแล้วพัง
เฮโรอีน	มอร์ฟิน	และยางฝิ่น
แม่พระอินทร์	ริสุบเลน	เป็นพระสังข์
เซดโคนา	เหล้าแห่ง	หมดแรงพลัง
จิตถอยหลัง	คิดชั่ว	และมัวเมา
ยาเสพติด	มีพิษร้าย	ทำลายตับ
จงอย่ารับ	มาใส่ไว้	ในกระเป๋
ใครหลอกล่อ	ให้ชิมดู	อย่าหุบเขา
ขอพวกเรา	จงต่อต้าน	ประหารมัน
ติดแล้วแย	แน่นอน	ตายผ่อนส่ง
คนที่หลง	เรียกว่าเซย	คนเย้ยหยัน
จงหันกลับ	รับธรรมะ	มาใช้กัน
โลกนี้พลัน	สดใส	ชีพใหม่เอย

(เสริม สิทธิใส)

ใกล้เกลือกินต่าง

อยู่ใกล้เกลือก	กินเกลือก	มีดีอ้าง
อยู่ใกล้ต่าง	กินต่าง	ก็เหมาะสม
อยู่ใกล้เกลือก	กินต่าง	ไม่น่าชม
อยู่ใกล้ต่าง	กินดิน	สิ้นราคา

(วัดหนองป่าพง)

เลขเด็ดวันนี้...?

หยุดสูบบุหรี่ ๑ วัน	ประหยัด	๒๐	บาท
หยุดสูบบุหรี่ ๑ เดือน	ประหยัด	๖๐๐	บาท
หยุดสูบบุหรี่ ๑ ปี	ประหยัด	๗,๒๐๐	บาท
หยุดสูบบุหรี่ ๕ ปี	ประหยัด	๓๖,๐๐๐	บาท
หยุดสูบบุหรี่ ๑๐ ปี	ประหยัด	๗๒,๐๐๐	บาท
หยุดสูบบุหรี่ ๑๕ ปี	ประหยัด	๑๐๘,๐๐๐	บาท
หยุดสูบบุหรี่ ๒๐ ปี	ประหยัด	๑๔๔,๐๐๐	บาท

“มาขึ้นเงินเดือนให้กับตัวเอง ด้วยการประหยัดเถิด”

“หลงทางเสียเวลา หลงติดยาเสียอนาคต”

(ได้สถิติมาจาก ว.ค.พระนคร)

เราทำอะไรอยู่

คืนวันพลันล่วงพ้น	เราไป
เออเนี่เราทำอะไร	อยู่เนี่
ผิดชอบชั่วดีไฉน	คิดก่อน ทำฤา
หรือปล่อยคืนวันลี	หอนได้ทำอะไร

(ศรีธวัช ไชยธวัช)

ยังไม่สาย

ชีวิตไร้สาระขณะนี้	ยังไม่สายเกินที่จะแก้ไข
แม้ชีวิตเหลือน้อยลงเพียงใด	ควรภูมิใจที่ได้ทำดีทัน
มีคนเห็นหรือไม่เป็นไรเล่า	ควรเลือกเอาความดีที่สร้างสรรค์
มีคนเห็นหรือไม่ไม่สำคัญ	ใจเรานั้นรู้ว่าดีเท่านั้นพอ

วัยทั้งสาม

<u>ปฐมวัย</u>	อายุซัย	หนึ่ง-สามสิบ
ฟังเร่งรีบ	ชวนชวาย	การศึกษา
ต้องขยัน	หมั่นเพียร	เรียนวิชา
ใช้ปัญญา	เรียนให้รู้	เป็นครูคน
<u>มัชฌิมวัย</u>	อายุได้	สามสิบกว่า
ฟังตั้งหน้า	ทำกิจ	เพื่อมรรคผล
อย่ารวนเร	เที่ยวเตร่	จะเสียคน
ฟังตั้งตน	ในสัมมา	เป็นอาจินต์
<u>ปัจฉิมวัย</u>	อายุซัย	เขตชรา
หกลีบกว่า	ฟังศึกษา	เรื่องธรรมศีล
สังวรใจ	ให้ไกล	จากมลทิน
เป็นอาจินต์	ปฏิบัติ	วัฒนา

(สถาบันแม่ชีไทย-วัดบวรฯ)

เมื่อยังเด็ก	เล็กอยู่	สู้รำเรียน
เป็นดวงเทียน	แจ่มใส	วัยหนุ่มสาว
วัยครองเรือน	ทำหน้าที่	ไม่มีดาว
วัยแก่เฒ่า	สว่างเด่น	เช่นดวงเทียน

(พระศรีธรรมนาถมุนี)

หัวใจคนแก่

ชอบเข้าวัด	ปฏิบัติธรรม	บำเพ็ญทาน
งานกุศล	คนเอาใจ	ใช้ของเก่า
เล่าความหลัง	นั่งนานๆ	สวรรค์นิพพานเป็นที่สุด

อายุคน ๗๐ปี

นอน	๒๓	ปี
ทำงาน, เรียน	๑๙	ปี
เที่ยวสนุก	๑๐	ปี
ดื่ม, กิน	๗	ปี
เดินทาง	๗	ปี
แต่งตัว	๓	ปี
เข้าวัด, พัฒนาจิต	๑	ปี

(อ.ติลก พัฒนวิชัยโชติ)

* * * * *

ใครใหญ่

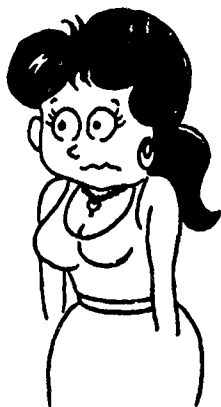
อันคนที่	วางท่า	ข้านี้ใหญ่
ไม่เท่าไหน	กลับกลาย	ตายเป็นผี
ใหญ่เท่าใหญ่	โปรดพินิจ	คิดให้ดี
คงไม่มี	ใครที่ไหน	ใหญ่กว่าโลง

(พระอาจารย์ทรงชัย - สงขลา)

* * * * *

ยามมั่งมี	มิตรมากมาย	ไม่ลำบาก
ยามจนยาก	น้องพี่	มานี่หาย
ต้องต่อสู้	โชคชะตา	มาเดี๋ยวตาย
ยามเราตาย	สัปเหร่อ	เพื่อนเกลอเรา

(พระปลัดนวรรตน์ อุตตโม - จ.ลำปาง)

เห็นตัวแก่ ดีกว่า เห็นแก่ตัว

เห็นแก่ตัว	ความชั่ว	ครอบครัวจิต
ทุกครั้งคิด	คิดชั่ว	มัวเมาหลง
เห็นตัวแก่	สัณนิต	จิตจะปลง
ความเมาหลง	จะมลาย	หายไปเอย

(บทกลอนและภาพโดย พระประสงค์ ปริบูรณ์โณ)

รูปผี

ซี้ดามี	รูปเอย	รูปผี
หั้งซี้พีน	ซี้หู	ซี้มุกไหล
มีซี้ไคล	ซี้ลิ้น	ส่งกลิ่นไอ
คนแต่งหน้า	ท่อมหัว	หลงมัวเมา
เนื้อหนังมัน	ทาแป้งหอม	ย้อมผิวพรรณ
คอยเสริมสวย	ปิดบัง	ข้างในเน่า
เป็นตัวเรา	รูปร่าง	อวดอ้างเอา
	ของเรา	หรือเจ้าเอย

(จากหนังสือของสำนักพรหมจารีณัสนันต์อัมพวัน จ. ฉะเชิงเทรา)

บอกไม่เชื่อ ห้ามไม่ฟัง

ไอ้ฟันเอ๋ย	อย่าเพิ่งหัก	ชักเจ็บเสียว
หนังอย่าเหี่ยว	ย่นหด	กุมหมัดหวัง
ทิ้งหูตา	อย่าตั้งมืด	อึดอัดจัง
จงเชื่อฟัง	ตัวกู	อย่ารู้ดี
คางอย่ายื่น	หลังอย่างอ	ขอให้เชื่อ
ทิ้งหนังเนื้อ	อย่าหย่อนยาน	จะเสียดรี
จงเชื่อฟัง	บ้างหนอ	ขอเสียที่
ให้คงที่	สวยงาม	ไปตามเดิม
ส่วนว่ากาย	สังขาร	ธาตุดินน้ำ
ไม่รู้อะไร	ตื่นลึก	ยิ่งฮึกเหิม
ไม่เชื่อถ้อย	ฟังคำ	แถมซ้ำเดิม
ก็ค่อยเริ่ม	เด๋าแก่	ชะแรลง
หูก็ตั้ง	ตาก็มัว	หัวก็หงอก
แขนก็คอก	หลังก็คู้	ดูโหลหลง
คางก็ยาน	เอวก็คด	ขดเป็นวง
หลังก็โก่ง	ขาที่แข็ง	แรงไม่มี

(พระมหาเถระรูปหนึ่ง ทางสมุทรปราการ)

“ไม่มีอะไรที่เหมือนใจเรา เท่าม้ากบกล้วย”

(หลวงพ่อบุญานันตะ)

อะไรเอ๋ย ?

ยามเช้า	เจ้าสี่ขา	คลานไปมา	ร้องไห้แง
เที่ยงวัน	กลับผันแปร	เป็นสองขา	น่าแปลกใจ
พอครั้น	สายัณห์เย็น	กลับแลเห็น	สามขาได้
นี่คือ	ตัวอะไร	ใครรู้ให้	บอกมาเถย

สัตว์ - คน

อันวัควาย	ตายดิน	ไม่สิ้นค่า
มีราคา	ค้าขาย	หลายทรัพย์สิน
ทั้งดับไต	ใส่อ่อน	ทอนมากิน
เกลือทาลิ้น	สิ้นคาว	พราวโอชา
ส่วนคนชั่ว	ตัวตาย	มลายสิ้น
ร่างจมดิน	สิ้นชาติ	ศาสนา
จะเหลือเพียง	ความชั่ว	กลัวโลกา
ให้ประชา	“ด่าเล่น”	เป็นประจำ

(“อัคคณาโท”)

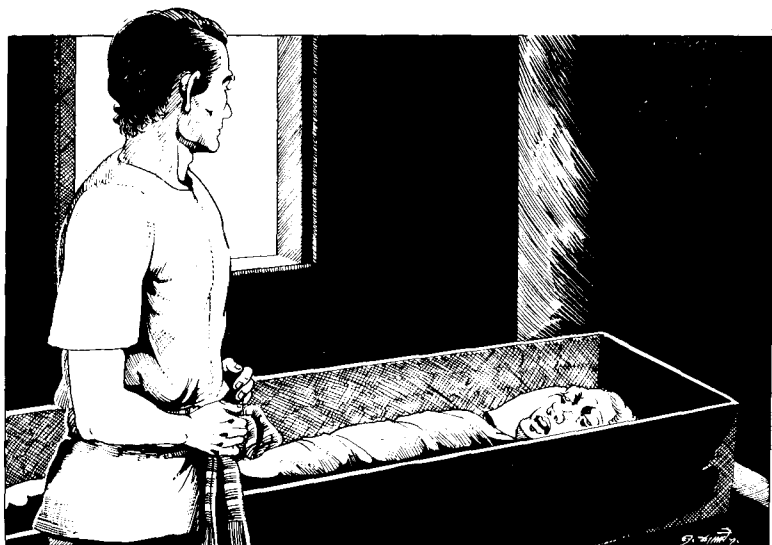
สมบัติแท้

อันทรัพย์สิน	ถิ่นฐาน	และบ้านช่อง
อีกเงินทอง	ไร่นา	มหาศาล
เป็นสมบัติ	ติดตัว	ได้ช่วงกาล
จะต้องผ่าน	จากกัน	ในวันตาย
ส่วนความดี	มีศีลสัตย์	สมบัติแท้
ถึงตัวแก่	กายดับ	ไม่ลับหาย
จะสถิต	ติดแน่น	แทนร่างกาย
ชนทั้งหลาย	สรรเสริญ	เจริญพร

คนรู้ธรรมะ ชอบเอาชนะผู้อื่น
คนมีธรรมะ ชอบเอาชนะตนเอง

(เกรงเอื้อน)

ความจริงของชีวิต

AS I AM NOW, SO ONCE WAS HE.
AS HE IS NOW, SO SHALL I BE.

เมื่อยามฉัน	เป็นอยู่ไซ้รี	ในบัดนี้
แต่เดิมติ	เขาก็เป็น	เหมือนเช่นฉัน
เมื่อยามเขา	นอนอยู่ไซ้รี	ในโลงนั้น
ไม่ช้าพลัน	ฉันจะเป็น	เช่นเขาเอย

(หลวงพ่อบัญญานันทะ, ฤาษี ผู้แปลเป็นบทร้อยกรองไทย)

ชีวิตคน ๑๐ วัย

๑๐ ปี อาบน้ำบ่หนาว.....๒๐ ปี เว้าสาวบ่เบือ
 ๓๐ ปี เสือสู้ทุกทา.....๔๐ ปี ลาเมื่อก่อนไก่อ
 ๕๐ ปี ไปนากลับมาทอดหุ่ย.....๖๐ ปี เปาชลุ่ยบ่ดัง
 ๗๐ ปี เดินทางบ่ตรง.....๘๐ ปี ลงเดินบ่ได้
 ๙๐ ปี ชีไห่ลบฮู้.....๑๐๐ ปี ไช้ก็ตาย บ่ไช้ก็ตาย

เกิดแล้วต้องตาย

มัจจุราช	นายเรา	เอาไปแน่
วันเสียแต่	เร็วช้า	อย่าสงสัย
คืนและวัน	พลันดับ	ลวงลับไป
เราก็ใกล้	ป่าช้า	มาทุกวัน
เกิดเป็นคน	พ้นความตาย	ไม่ได้แน่
สิ่งอื่นแปร	แต่ความตาย	ไม่แปรผัน
ล้วนมีจิต	ผิดแพก	แตกต่างกัน
เร็วช้านั้น	กรรมลิขิต	ขีดเส้นมา
ครั้นเมื่อตาย	กลายร่าง	เป็นเจ้าผง
ถูกฝังลง	ในดิน	สิ้นสังขาร
ชีวิตพลัน	บรรลัย	ไร้ราคา
พสุธา	ถมกลบ	ลบร่างเลื่อน
อันความตาย	นั้นมีแน่	แต่คนที่
สร้างความดี	ไว้เป็นรอย	ยามคล้อยเคลื่อน
โลกจารึก	ตรึกตรึง	คะเนงเดือน
เหมือนกับเดือน	วันเพ็ญ	เด่นฟ้าไกล
ถ้าทำชั่ว	มัวสุข	คนรุ่มดำ
คนนินทา	ว่าไม่ยัง	ฟังไม่ไหว
สิ้นชีพต้อง	ไว้ชื่อ	เลื่องลือไกล
เรียกว่าไม่	เสียกำเนิด	เกิดเป็นคน

(พระอาจารย์ร้อยใจ เป็นผู้ทรงจำ)

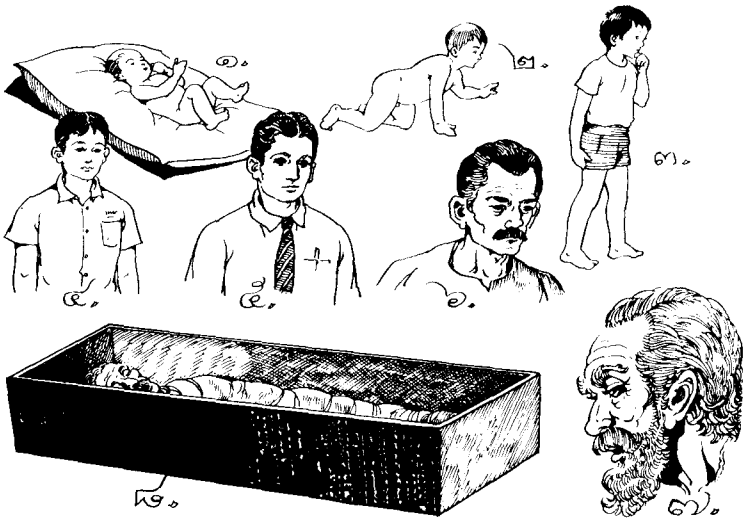
ผีแข่งคำ	คนแข่งคำ	ทำให้ช่วย
ผีชมคำ	คนชมคำ	ทำให้รวย

มือเปล่า

เมื่อเจ้ามา
เจ้าจะเอา
เมื่อเจ้ามา
เจ้าก็ไป

มีอะไร
แต่สุข
มือเปล่า
มือเปล่า

มาด้วยเจ้า
สนุกไหน
จะเอาอะไร
เหมือนเจ้ามา

เกิด	แก่	เจ็บ	ตาย
หนี	ไป	ไม่	พ้น
หญิง	ชาย	ทุก	คน
ไม่	พ้น	ความ	ตาย

(อมร แจ่มสุวรรณ อยุธยา)

เกิดมาทั้งที่
จะตายทั้งที่

จงเอาดีให้ได้
จงฝากดีเอาไว้

บุคคลที่กลัวตาย ๔ จำพวก

๑. ยังไม่ปราศจากความทะยานอยากในกามทั้งหลาย
๒. ยังไม่ปราศจากความทะยานอยากในกาย
๓. เป็นผู้ไม่ได้ทำความดีไว้ ไม่ได้ทำกุศลไว้
๔. มีความสงสัยเคลือบแคลงในพระสัทธรรม

บุคคลที่ไม่กลัวตาย ๔ จำพวก

๑. เป็นผู้ปราศจากความทะยานอยากในกามทั้งหลาย
๒. เป็นผู้ปราศจากความทะยานอยากในกาย
๓. เป็นผู้ทำความดีไว้ ทำกุศลไว้
๔. เป็นผู้ไม่มีความสงสัยเคลือบแคลงในพระสัทธรรม

(พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๑ ข้อที่ ๑๘๔)

สี่คนหาม

“สี่คนหาม - สามคนแห่ - หนึ่งคนนั่งแคร่ - สองคนพาไป”

<u>สี่คนหาม</u>	ได้แก่ ธาตุทั้งสี่ที่มีอยู่ในกาย
<u>สามคนแห่</u>	ได้แก่ สามัญญลักษณะทั้งสาม
<u>หนึ่งคนนั่งแคร่</u>	ได้แก่ จิตที่ตั้งอยู่ในกาย
<u>สองคนพาไป</u>	ได้แก่ บุญและบาป

(หลวงพ่อเงิน วัดดอนยายหอม)

พรธนมุไม้	โตได้	วันละนิด
อันความงาม	พาจิต	คนสดใส
ก่อนเหี่ยวแห้ง	หมุแมลง	ยังชื่นใจ
ดุดเกสร	ร่อนไป	เลี้ยงรวงรัง
อันคนเรา	เกิดมาอยู่	คู่กับโลก
มีทุกข์โศก	โรคภัย	ตายลงฝัง
ก่อนจะดับ	ลับโลกไป	เพราะกายพัง
ควรปลุกฝัง	ดีไว้	ให้โลกชม

(ฤๅษี)

มา ดีมี	คุณธรรม	ประจำจิต
ดี จะติด	ต่อตั้ง	เมื่อยังอยู่
ไป ดีมี	คุณธรรม	ค้าเชิดชู
ดี จะอยู่	แบ่งภาค	เมื่อจากไป

(วัดเขาดาก่อน อรัญประเทศ)

แขกของโลก

เราทุกคน
มาเยี่ยมเยียน
มาแสดง
มาเฟลิดเฟลิน
เราทุกคน
จงถวิล
จงเป็นแขก
จงยับยั้ง
จงอ่อนน้อม
จงสำแดง
จงยิ้มแย้ม
ทำพูดคิด
เราก็แขก
จงปล่อยวาง
อย่าเคี้ยวฉุน
เราทุกคน

คือแขก
โลกา
บพบาท
พลัดพราก
คือแขก
เดือนจิต
ที่ดี
ระวังระไว
ถ่อมตน
กายวจี
แจ่มใส
สิ่งใด
เขาก็แขก
ใจเย็นๆ
ชุ่นช้อง
ก็คือแขก

ผู้แปลกหน้า
มีข้าเนิ่น
ที่ขาดเกิน
ตายจากไป
ผู้แปลกถิ่น
เป็นนิสัย
มีน้ำใจ
ในชีวิต
ทุกหนแห่ง
ไมตรีจิต
ดับไฟพิษ
เกรงใจคน
ผู้แตกต่าง
จะเป็นผล
หมองมกล
ไม่แปลกเลย

(รายการ“อยู่ดีมีสุข” - วิทยุกรุงเทพมหานคร)

* * * * *

ความเปลี่ยนแปลง

ดอกไม้สด
ยังเหี่ยวเฉา
ผู้หญิงสวย
ยังกลายเป็น
อาหารอร่อย
ยังผันผก
ทุกสิ่งอย่าง
จะเอาแน่

สีสวย
กลืนฉุน
แต่งงาม
นางปลาร้า
เหลือหลาย
รสสลาย
ต่างล้วน
สักที่

อวยกลืนกรุ่น
หมดคุณค่า
อร่ามตา
ไม่น่าแล
น้ำลายหก
น้ำลายแหย
แต่ปรวนแปร
ไม่มีเลย

(รายการวิทยุท่านจันทร์)

คาถาดับสังขาร

สิ่งปรุ่งแต่่ง	ห้งหลาย	ไม่เท่ียงหนอ
มันเกดเกอ	ตามหน้าห้	มีสังขาร
แล้วเก็ดบ	เบ่นธรรมาดา	ตามอาการ
ไม่อยู่นาน	มันเบ่น	เซ่นนี้แล
สังขารกลุ่ม	นี้หนอ	เก้เหมือนกัน
จะล้ันสุด	ลงในว่น-	นี้เบ่นแน
ไม่มีไคร	เกดหรือตาย	มีได้แต่
สังขารแท้ๆ	มันจะดับ	โดยธรรมาดา
ความสงบ	มีเพราะดับ	แห่งสังขาร
มันดับเบ่น	เบ่นนิพพาน	ล้ันสังสาร
นามรูปนี้	ดับว่นนี้	เบ่นกิริยา
ไม่มีเชื่อ	กลับมา	เกดอื่กแล

(พุทธทาสภิกขุ)

* * * * *

ว่าง

จงมองโลก	ให้เห่น	เบ่นความว่าง
มีสติ	ทุกทาง	ที่เคล่ือนไหว
ถอนความเห่น	เบ่น“ตน”	ให้พ้นใจ
มัจจุราช	จักไม่	มองเห็นแล

(นพ อนต์ตา)

* * * * *

ปิดหูซ้ายขวา

ปิดตาสองข้าง

ปิดปากเสี้ยบ้าง

จะนั่งนอนสบาย

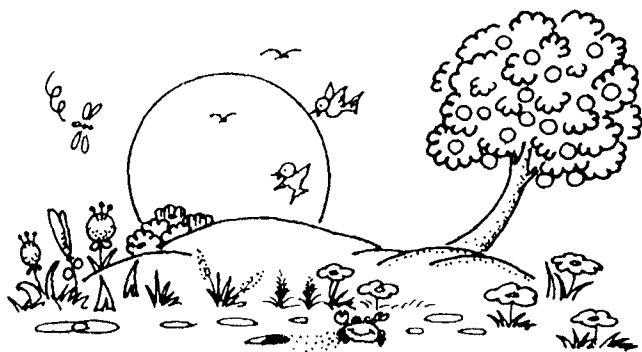
ให้.....อะไร

ต้นไม้ให้
นกตัวนิด
ดอกไม้น้อย
แม็ดันหญ้า
แล้วตัวเรา
ทำสิ่งดี
กินกามเกียรติ
ไม่ตีเด่น

ความร่มรื่น
ให้เสียงเพลง
ยังให้ความ
ก็ยังให้
เกิดมา
อะไร
เท่านั้นหรือ
กว่าบรรดา

แก่ทุกชีวิต
แก่โลกหล้า
ขึ้นบานตา
อ้อกซิเจน
ในโลกนี้
ให้โลกเห็น
ที่ให้เป็น
ต้นหญ้าเลย

(บทกลอนและภาพโดย พระประสงค์ ปริบุญโณ)

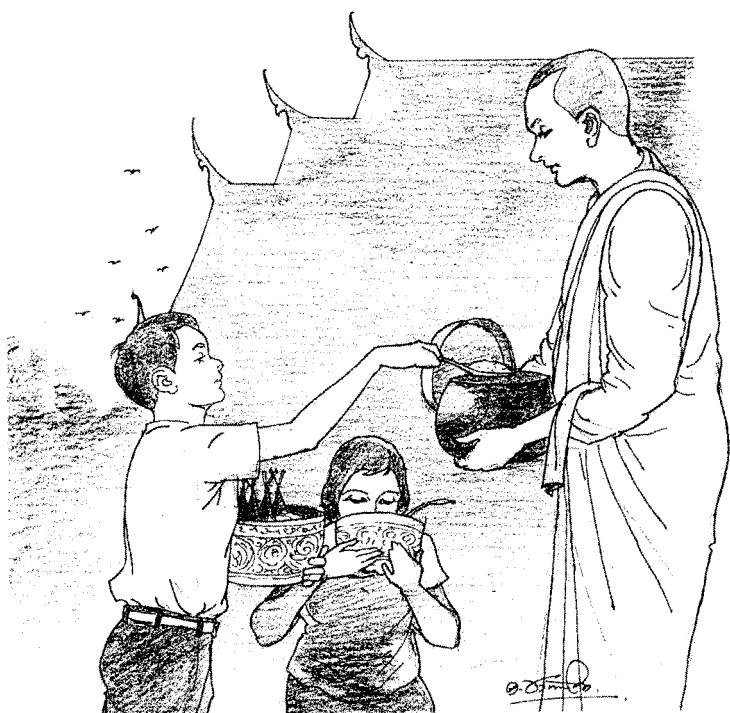
ต้นไม้พูด

ข้ารักคน
ข้าจึงมา
เมื่อเขาช่วย
เกิดลำเนา

ที่เขา
ชุ่มน่ม
รักษา
ร่มรื่น

เอาใจข้า
ปกคลุมเขา
ข้าให้เงา
ต่างชื่นใจ

(วัดอุโมงค์ เชียงใหม่)

วัด - พระ

อันอาราม
หากโยมละ
เช่าไม่เห็น
พระคงต้อง
ออกพรรษา
วัดก็อด
ซินบำเพ็ญ
โบสถ์วิหาร

งามดี
สงฆ์
เพลล็บหาย
อยู่ไป
ท่านคงลา
พระอยู่
ต่อไป
ก็คงร้าง

ต้องมีพระ
ก็เศร้างมอง
ไม่มามอง
ไม่ได้นาน
สิกขาบท
คูวิหาร
ไม่ได้นาน
ห่างพระเณร

(วัดเขาน้อย อรัญประเทศ)

คำเตือนพระ จากปัญญาชน

<u>บวช</u>	หลอกลวง	ถ่วงศาสนา	ให้ปราศศรี
<u>เป็น</u>	สมी	ฝากกาย	ภายในสงฆ์
<u>พระ</u>	วินัย	มิได้ใส่	ใจดำรง
<u>ไม่</u>	เสริมส่ง	หลักธรรม	คำสอนเลย
<u>มี</u>	แต่คอย	คร่ำครุ	พุทโธวาท
<u>ศีล</u>	กร่อนขาด	หมดข้อ	พ่อทำเฉย
<u>ก็</u>	เพื่อผล	คนหวัง	ดังที่เคย
<u>สึก</u>	“เถอะเว้ย”	คนใจหิน	สิ้นยางอาย

(อมร แจ่มสุวรรณ อยุรยา)

มองตน

โลกภายนอก	กว้างไกล	ใครๆ รู้
โลกภายใน	ลึกซึ้งอยู่	รู้บ้างไหม
จะมองโลก	ภายนอก	มองออกไป
จะมองโลก	ภายใน	ให้มองตน

พูดจริง ทำจริง

<u>พูด</u> แล้วอย่าเล่นลิ้น	คำลวง
<u>จริง</u> สิ่งคำหึงปวง	หัวหน้า
<u>ทำ</u> คุณอย่าเพื่อหวัง	คุณที่ ทำนา
<u>จริง</u> เกิดทุกสิ่งถ้า	เลือกแล้วก่อนทำ

ศีล ๕

ศีลข้อหนึ่ง	นินนา	ห้ามฆ่าสัตว์
สารพัด	น้อยใหญ่	ในพื้นที่
ทั้งไม่มี	โกรธเกลียด	เบียดกายา
ควรเมตตา	กันไว้	ให้ยืนนาน
ข้อสองห้าม	ลักทรัพย์	แม้ับสิน
จงหากิน	สุจริต	คิดสร้างฐาน
ทั้งงานค้า	งานทาส	ราชการ
อย่าชมชาน	นอกบท	ผิดกฎไป
สามอย่าผิด	ลูกเมีย	ให้เสียศักดิ์
จงมันรัก	เฉพาะคู่	อย่าดูไหน
อย่าเล่นชู้	รักหลอก	อย่างอกใจ
คู่ของใคร	ควรถือ	ชื้อต่อกัน
ข้อที่สี่	ห้ามพูดปด	ทำลดเลี้ยว
อย่าทำเบี้ยว	ใจเจ	ให้เหิน
ควรซื่อสัตย์	ถือคำ	เป็นสำคัญ
อย่าแปรผัน	ย่อนยอก	กลอกไปมา
ห้าห้ามดื่ม	น้ำเมา	เผาชีวิต
ระวังจิต	นำตน	พันโทษา
มีสติ	เป็นกัปตัน	หันนาวา
สูมรรคา	ใสสด	ก่อนปลดปลง
ศีลห้านั้น	เป็นหลัก	ควรรักษา
กาย วาจา	งามเหมาะ	เพราะศีลสง
คนมีศีล	สุขสันต์	ชีพมั่นคง
ไม่ต่ำลง	ทางชั่ว	กลัวอบาย

คิล ๕ (สำนวนที่ ๒)

คิลข้อหนึ่ง	นั้นหนา	เว้นมาสัตว์
สารพัด	น้อยใหญ่	ในพื้นที่
ไม่เบียดเบียน	ย้าย	หรือปีทา
มีเมตตา	แก่กัน	นั้นแหละดี
คิลข้อสอง	อย่าปองทรัพย์	ของผู้อื่น
เป็นพินหมิ่น	มากน้อย	แม้สามสี่
ทั้งลักชิง	วิ่งราว	เขาไม่ดี
พวกเรานี้	ควรเลี้ยงชีพ	ด้วยสัมมาฯ
คิลข้อสาม	เว้นกาเม	เถลไถล
ผิวหรือลูก	เมียใคร	ไม่ไว้หน้า
ทำมั่วชั่ว	ชั่วต่ำ	เข้าตำรา
จึงควรมา	ระวัง	ตั้งมะโน
คิลข้อสี่	เว้นพุดปด	ทำลดเลี้ยว
ทำปากเบี้ยว	เรื่องราว	เหม็นฉาวโฉ่
เรื่องนิตเดียว	เที่ยวคุยใหญ่	จะให้โต
องค์พุทธโธ	ท่านให้ถือ	ชื่อต่อกัน
คิลข้อห้า	เว้นสุรา	ยาเสพติด
ทุกชนิด	ถ้าใครละ	จะสุขสันต์
เที่ยวกินสุบ	ดมเป่า	พัลวัน
สตินั้น	คอยป้องกัน	ขจัดภัย
คิลทั้งห้า	ถ้าใครมี	ดีแน่แน่
ประเสริฐแท้	ทุกถิ่นฐาน	หรือบ้านไหน
ทั้งญาติมิตร	ที่ซิดเชื้อ	จะเชื่อใจ
ชีวิตใส	สวยสด	หมดเวรกรรม

ราชาในกลदन้อย

กลดหนึ่งคัน	นี้หรือ	คือปราศรัยมาศ
มีเสื่อขาด	เปรียบที่นอน	อันอ่อนนุ่ม
มีมุ้งห้อย	ย้อยยาน	ต่างมานคลุม
มีบาตรอุ้ม	แจกเช่น	เป็นโรงครัว
มีจีวร	แทนเครื่องทรง	อลงกต
มีศีลพรต	เป็นมงกุฏ	ที่สวมหัว
มีขันติ	เป็นพระขรรค์	มั่นกับตัว
ความดีชั่ว	คือราชการ	งานนานา

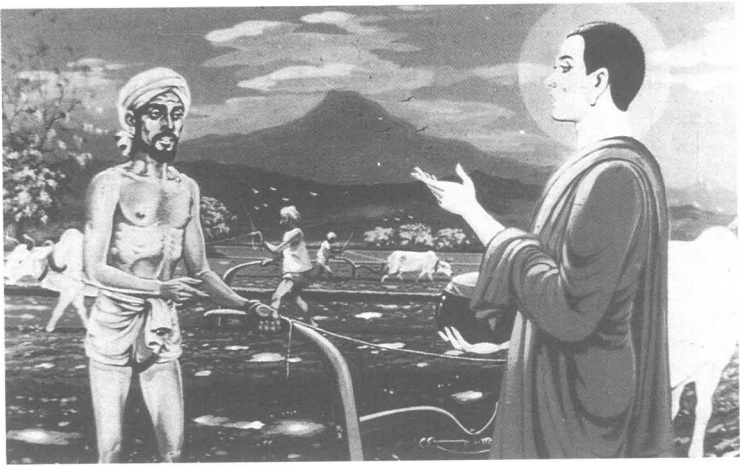
มีปัญญา	เป็นอำมาตย์	อันปราดเปรื่อง
มีสติ	เป็นเครื่อง	ที่ปรึกษา
อาณาเขต	โดยรอบ	ขอบหนึ่งวา
คือพารา	ของเรา	เฝ้าครอบครอง
สมาธิ	ซีเป็นทรัพย์	นับแสนโกฏิ
ความสันโดษ	เป็นเพชรนิล	สิ้นทั้งผอง
อีกข้างม้า	วัวควาย	ทั้งนายกอง
ก็คือของ	ที่ใส่	ในยามมา
เสียงจิ้งหรีด	คือดนตรี	ที่ขับกล่อม
อยู่พร้อมพร้อม	ข้างที่	พระเคหา
มีความว่าง	เป็นราชินี	ศรีราชา
อันว่าองค์	กษัตรา	คือตัวเรา
คงสุขจริง	สิ่งใด	ไหนจะเปรียบ
แม้จะเทียบ	กับใคร	ไม่อายุเขา
ความสุขอื่น	หมิ่นแสน	ไม่แมนเรา
คงเป็นเจ้าของ	พารา	ครานี้เอ๋ย

(ไกรทอง เมืองพิจิตร)

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐

โยคี-โยคฺย

เป็น“โยคี”	มีเพียร	เรียนฝึกจิต
อย่ามัวคิด	คฺยเขื่อง	เรื่องทั้งหลาย
ให้ตัวกู	ตัวสุ	เกิดมากมาย
คงจะได้	ชื่องาม	นาม“โยคฺย”

อุปกรณ์การทำนาของพระพุทธเจ้า

มีศรัทธา.....เป็นพีช

มีความเพียร.....เป็นฝน

มีปัญญา.....เป็นแอกและไถ

มีหิริ.....เป็นงอนไถ

มีใจ.....เป็นเชือกชัก

มีสติ.....เป็นผลและปฏิัก

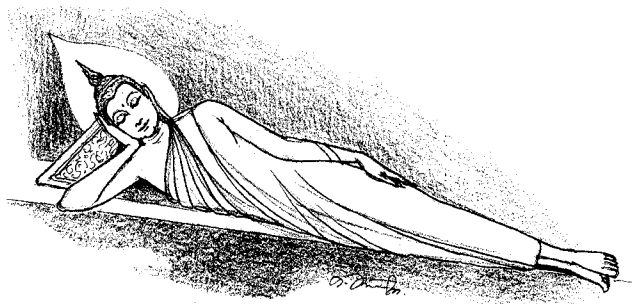
“เราคุ้มครองกาย คุ้มครองวาจา ส้ารวมในอาหารในห้อง
 ย่อมกระทำการถอนหญ้าคือการกล่าวให้พลาดด้วยสังขจะ
 ความสงบเสงี่ยมขงเราเป็นเครื่องปลดเปลื้องกิเลส
 ความเพียรของเรานำธุระไปเพื่อธุระ นำไปถึงแดนเกษม
 จากโยคะ ไม่หวนกลับมา ย่อมถึงสถานที่ที่บุคคลไปแล้ว
 ไม่เศร้าโศก การไถนานั้นเราไถแล้วอย่างนี้ การไถนานั้น
 ย่อมมีผลเป็นอมตะ บุคคลไถนานั้นแล้ว ย่อมพ้นจาก
 ทุกข์ทั้งปวง”

(จากพระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ หน้า ๓๒๑)

ผู้แพ้-ผู้ชนะ

ผู้ชนะ	ย่อมถูก	ผูกอาฆาต
ผู้พ่ายแพ้	นอนอนาถ	ทุกข์ถอน
ผู้สงบ	อยู่เป็นสุข	ไม่ทุกข์ร้อน
เพราะเลิกถอน	เสียซึ่งแพ้	แลชนะ

(พุทธทาสภิกขุ)

งานหลัก

คือถอนรัก	งานเอ๋ย	งานหลัก
ถ้าปล่อยกาย	หักขัง	ระวังจิต
จะโดนพิษ	ปล่อยใจ	ไปตามคิด
	ขัง-รัก	ปักจนตาย

(พระประสงค์ ปริบูรณ์)

ทราบแล้วเปลี่ยน

ทราบแล้วเปลี่ยน	บ๊อบบี้	จับให้ถูก
จิตไม่ผูก	เป็นจริง	อิงอาศัย
ทุกสิ่งล้วน	มายา	พาเราไป
เลิกหลงไหล	ทราบแล้วเปลี่ยน	ไม่เพี้ยนเอย

(พระประสงค์ ปริบูรณ์)

ความทุกข์เกิด

ความทุกข์เกิดที่จิต เพราะทำผิดเมื่อผัสสะ
ความทุกข์จะไม่โผล่ ถ้าไม่โง่เมื่อผัสสะ
ความทุกข์เกิดไม่ได้ ถ้าเข้าใจเรื่องผัสสะ

(พุทธทาสภิกขุ)

ประพฤติธรรม

ประพฤติธรรม	สำคัญ	อยู่ที่จิต
ถ้าตั้งผิด	มัวหมอง	ไม่ผ่องใส
ถ้าตั้งถูก	ผุดผ่อง	ไม่หมองใจ
สติใช้	คุมจิต	ไม่ผิตนา

(พระศาสนโสภณ)

สติ-ปัญญา

อารมณ์เกิดก่อนขึ้น	ปัจจุบัน
กระทบอายตนะเกิน	แก่งกล้า
“สติ”ติดตามทัน	ทุกที่
ประชิดกระชับทัพนหน้า	เนื่องเข้าโรมรัน
“ปัญญา”เปรยเปรียบได้	ทัพลวง
สติสกัดอารมณ์ปวง	รับสู้
โปร่งปรุทะลุทะลวง	ศึกกล้า ถอยแล
ทิวเท้าทันรู้	กิเลสร้ายหายสูญ

(พระวรศักดิ์ วรรณโม)

ทะเลาะกันอย่างไรมีหลักการ

๑. อย่าให้เจ็บตัว
๒. อย่าให้เจ็บใจ
๓. อย่าให้เสียของ
๔. อย่าให้เสียงาน

โทษผู้อื่น	แลเห็น	เป็นภูเขา
โทษของเรา	แลไม่เห็น	เท่าเส้นขน
ตดคนอื่น	เหม็นเปื้อน	เราเหลือทน
ตดของตน	ถึงเหม็น	ไม่เป็นไร

อันบ้านเรือน	ใหญ่โต	รโหฐาน
มีเสาทาน	หลายต้น	จึงทนไหว
เกิดเป็นคน	อยู่เดียว	ก็เปลี่ยวใจ
ต้องอาศัย	พวกพ้อง	พี่น้องนา

จะหาใคร	เหมาะใจ	ที่ไหนเล่า
ตัวของเรา	ยังไม่	เหมาะใจหนา
อนิจจัง	ทุกขัง	อนัตตา
รู้ล่วงหน้า	เสียก่อน	ไม่ร้อนใจ

ทุกข์สุขอยู่	ที่ใจ	มิใช่หรือ
ถ้าใจถือ	ก็เป็นทุกข์	ไม่สุขใส
ถ้าไม่ถือ	ก็เป็นสุข	ไม่ทุกข์ใจ
เราอยากได้	ความทุกข์	หรือสุขนา

(พระศาสนโสภณ)

“กูว่าแล้ว”	ในโลกนี้	มีปัญหา
เขาไม่ดำ	ก็ชื่นชม	หรือเฉยเฉย
สามประเภท	ที่ว่านี้	มิเปลี่ยนแปลง
จงวางเฉย	ใครถือสา	เป็นบ้าตาย

(พระประสงค์ ปริปัญโณ)

อารมณ์ของจิต

- บางครั้งเป็น“มาร”
- บางเวลาเป็น“พระ”
- บางอารมณ์เป็น“ยักษ์”
- บางหนเป็น“มนุษย์”
- บางกาลเป็น“เทวดา”
- บางขณะเป็น“พรหม”
- บางพักเป็น“คน”

(จากหนังสือ“เทียนใจ”)

คนหลายจำพวก

<u>คนสัตว์</u> ก่อเรื่องร้าย	ทารุณ
<u>คนผี</u> หลอกลวงหมุน	ต่ำช้า
<u>คนแท้</u> สร้างแต่คุณ	ช่วยเพื่อน ตนแน่
<u>คนเทพ</u> คุณทั่วหล้า	ช่วยค้ำครองคน

(วัดหนองป่าพง)

เป็นอะไรก็ได้

ถ้าผมเป็น	พุทธ, คริสต์	อิสลาม
โดยถือตาม	ลัทธิพิธี	เป็นที่หมาย
ได้ตรีกตรอง	ผมต้องเป็น	ถึงสามนาย
จึงจะได้	เสร็จสม	อารมณ์นี้
หากผมเป็น	พุทธ, คริสต์	อิสลาม
โดยถือตาม	ความจริง	สิ่งรู้สึก
เพียงคนเดียว	เป็นได้	ตั้งใจนี้
คิดให้ลึก	ท่านจะเห็น	เช่นว่านี้

(ขัจยีประยูร วทานยกุล)

เป็นมนุษย์ หรือ เป็นคน ?

เป็นมนุษย์	เป็นได้	เพราะใจสูง
เหมือนหนึ่งยุง	มีดี	ที่แววชน
ถ้าใจต่ำ	เป็นได้	แต่เพียงคน
ยอมเสียที่	ที่ตน	ได้เกิดมา
ใจสะอาด	ใจสว่าง	ใจสงบ
ถ้ามีครบ	ควรเรียก	มนุษย์
เพราะทำถูก	พูดถูก	ทุกเวลา
เปรมปรีดา	คืนวัน	สุขสันต์จริง
ใจสกปรก	มีดมัว	และร้อนร่ำ
ใครมีเข้า	ควรเรียก	ว่าผีสิง
เพราะพูดผิด	ทำผิด	จิตประวิง
แต่ในสิ่ง	น่าตัว	กลัวอบาย
คิดดูเถิด	ถ้าใคร	ไม่อยากตก
จงรีบยก	ใจตน	รีบชวนชวาย
ให้ใจสูง	เสียได้	ก่อนตัวตาย
ก็สมหมาย	ที่เกิดมา	อย่าเชื่อนอัย

(พุทธทาสภิกขุ)

มารยาทสื่อสันดาน

ก้านบัวบอกกลีบต้น	ชลธาร
มารยาทสื่อสันดาน	ชาติเชื้อ
โอดฉลาดเพราะคำขาน	ควรทราบ
หย่อมหญ้าเหี่ยวแห้งเรือ	บอกร้าย แสลงดิน

(โคลงโลกนิติ)

ดอกบัวเดือนสติ

เห็นบัวขาว
ให้เกิดก่อ
น้ำสกปรก
ใฉนบัวจึง
ถ้าใจเรา
ก็จะปล้น
กายสกปรก
แต่ทว่า

พรราวสล้าง
ความคิด
และโสโครก
ไม่เประอะ
เหมือนบัวขาว
สูงเด่น
โสโครก
จิตข้างใน

อยู่กลางบ่อ
ขึ้นอย่างหนึ่ง
เซนในบึง
เลอะบ้างนา
ที่กล่าวนั้น
เป็นสง่า
คล้ายป่าช้า
ผ่องใสเอย

(๗๖)

เวลา

เวลาและวารี
เรือเมล์และรถไฟ
ไอ้เอ้และอืดอาด
ชวดแล้วจะไศกา

มิได้มีจะคอยใคร
มันก็ไปตามเวลา
มักจะพลาดปรารถนา
อนิจจาเราเข้าไป

(หลวงตา-แพรวเยื่อไม้)

ปีใหม่มีสำหรับดีกว่าปีเก่า

ปีใหม่มี
พีชมีเหง้า
ทั้งขนาด
แต่คนชั่ว
คือปีหน้า
ไม่กี่ปี
รู้สึกตัว
ดีจะคง

สำหรับดี
ครบปี
และจำนวน
กลับถอยถด
เลวลงกว่า
จะหมดดี
ละชั่ว
ดีขึ้นไป

กว่าปีเก่า
ทวีหัว
ล้วนเกินตัว
ดีลดลง
ในปีนี้
เพราะมีหลง
เพราะเห็นตรง
ชื่นใจเอ๋ย

(พุทธทาสภิกขุ)

พรปีใหม่

ปีใหม่เพียง
เป็นบทเรียน
จะได้พร
ก็คงไม่

เรียงปี
ได้ดี
มากมี
เท่ากับที่

ว่าปีเปลี่ยน
วันปีใหม่
ได้ดีใด
เราดีเอง

(ช่อง ๗ สี)

ชั่วเจ็ดที	ดีเจ็ดหน	ต้องทนได้
จงทำใจ	ให้เที่ยง	อย่าเลียงถล่ำ
เมื่อชั่วเลว	ก็ยอมรับ	แล้วกลับถล่ำ
เมื่อดีล้ำ	ก็อย่าแซ่	อยู่แค่นี้
ดูตัวนอน	อัปลักษณ์	เป็นหนักหนา
แปลงกายา	เป็นผีเสื้อ	งามเหลือที่
แม่น้ำเนา	เหม็นนอง	ห้องธานี
ยังกลายเป็น	น้ำดี	ในแผ่นดิน

(รายการวิทยุท่านจันทร์)

จะใจคน	ใจใคร	ก็ใจเขา
จะให้เหมือน	ใจเรา	กะไรได้
เมื่อต่างคน	ต่างคิด	ต่างจิตใจ
จะยึดมั่น	ทำไม	กับใจคน
ถ้าเห็นแท้	รู้เท่า	ใจเราท่าน
คือสังขาร	ปรุงแต่ง	ทุกแห่งหน
มันเปลี่ยนแปลง	แปรเปลี่ยน	และเวียนวน
ก็ใจคน	เกินคาด	ประหลาดใจ

(รายการวิทยุท่านจันทร์)

ทำใจอย่างไรดี ?

บูดในตอนเช้า.....	✧	สะอาดในตอนเช้า.....
เนาในตอนเพล.....	✧	ขาวในตอนเพล.....
เหม็นในตอนค่ำ.....	✧	เยือกเย็นในตอนค่ำ.....
	✧	
	✧	

(นิสากโรภิกขุ)

จิตรกรชีวิต

ก็เนิน	ก็นาน	ที่ผ่านผัน
ก็คืน	ก็วัน	ที่ผันผ่าน
ก็ทุกข์	ก็ท้อ	ที่ทรมาน
ก็สุข	ก็ชาน	ที่ผ่านกมล
เคยกิน	เคยถ่าย	มาหลายครั้ง
เคยนอน	เคยนั่ง	มาหลายหน
เคยไหม	ไตร่ตรอง	แล้วมองตน
อ่านลีลา	การเดินร่น	ของชีวิต
หรือเพียงดิน	เราเรา	ไปเรื่อยเรื่อย
ดินจนเหนื่อย	ล้มทับ	ดับสนิท
แล้วตื่นขึ้น	เดินร่น	เพื่อพ้นพิษ
ตามแรงฤทธิ์	แห่งกิเลส	ด้วยเจตนา
เที่ยวเวียนวน	แหวกว่าย	มาหลายชาติ
แล้วเขียนวาด	รูปลักษณะ	เป็นนักหนา
ทั้งรูปเลว	รูปชั่ว	กลัวชีวา
ทั้งรูปพรึง	โสกา	สถาพร
เราเขียนรูป	ติดไว้	ใครจะลบ
ทั้งรูปศพ	รูปสวย	สโมสร
เราทุกคน	ทุกชีวิต	คือจิตรกร
มาวาดรูป	กลางดินดอน	ให้โลกดู
เมื่อเราวาด	ดอกไม้	วิไลลักษณะ
โลกก็จก	รำรวย	ความสวยหรร
เมื่อเราวาด	ผีสิง	ขวางประตุ
แล้วโลกเรา	จะนำดู	ได้อย่างไร
ก็ก็รูป	แล้วเล่า	ที่เราวาด
แลเลิศล้ำ	งามพิลาส	ขนาดไหน
หรือซีเหร่	อัปลักษณ์	สักปานใด
ระวังระไว	ในการวาด	ทุกชาติเอย

ผู้ดับไม่เหลือ

อย่าเข้าใจ
ต้องปฏิบัติ
ถ้ารู้จริง
รู้ดับให้
เมื่อเจ็บไข้
อย่าพรั่นพริ้ง
ระวังให้
คอยจดจ้อง
ถึงนาที
ตั้งสติ
ด้วยจิตว่าง
สารพัน
ตกกระได
จะถึงที่
สมัคใจ
ก็ดับ “เรา”

ไปว่า
ลำบาก
สิ่งเดียว
ไม่มีเหลือ
ความตาย
หวาดไหว
ดีดี
ให้ตรงจุด
สุดท้าย
ไม่ประมาท
ปล่อยวาง
ไม่ยึดครอง
พลอยกระโจน
มุ่งหมาย
ดับไม่เหลือ
ดับตน

ต้องเรียนมาก
จึงพ้นได้
ก็ง่ายตาย
เชื่อก็ลอง
จะมาถึง
ให้หม่นหมอง
“นาทีทอง”
หลุดได้ทัน
อย่าให้พลาด
เพื่อดับขั้น
ทุกสิ่งอัน
เป็นของเรา
ให้ดีดี
ได้ง่ายเข้า
เมื่อไม่เอา
ดลนิพพาน

(พุทธทาสภิกขุ)

(ภาพโดย พระประสงค์)

ปัด-ปัด-ปัด

ปัด ปัด ฮา : อด่านอดล้าย ใหน่เกนในตุ
บางประเวภา แกลิ่งกำขอด ยอดกมล
มัวลอดร์ สอดเนน ละขยีนคณ -
เอาไฟ"คณ ฮาขยีน ละขยีนมัวล ;

ปัด ปัด ฆ : อด่านใหน่เส่ ใพพ้งเวื่อ
คี่"เวินเควื่อ กอนใหน่ม่านมัวล
นรื่อเวื่อ ใหน่พ้งซ่าน พาคลำนอง
สัดกำนอง คนน่คอด, อมาเวื่อ ;

ปัด ปัด ฆาก : อด่านอดมาก เกนคี่เวิน
ละขยีนคณ, ฆากเนนิน เทคี่น่คี่
คี่"เวินเวื่อ เวิน เวื่อ เทคี่น่คี่
คี่"เวิน ฆาก ฆากเวื่อ ได้เท่ง กอง ๔

พินทอวอ

บทแผ่เมตตา

ข้าขอตั้งจิต	อุทิศบุญนี้
เกิดแต่กรรมดี	ให้มีกุศล
แก่สรรพสัตว์	อุบัติเวียนวน
ทั่วหล้าสากล	รับผลเร็วไว
จงสบสุขสันต์	เวรพหลันสิ้นสูญ
มวลมิตรเกื้อกูล	เพิ่มพูนสดใส
ทั่วทุกสถาน	พ้นผ่านพองภัย
อิมเอมเปรมใจ	ห่างไกลศัตรู
จงสบสุขสันต์	เลิกผลาญชีวิต
เว้นทำความผิด	เลิกคิดข่มขู่
อภัยแก่กัน	ชีวันชื่นชู
เปี่ยมด้วยเอ็นดู	ชีพออยู่สราญ
จงสบสุขสม	สร้างตรมสิ้นโศก
เรือนกายไร้โรค	วิโยคใจผ่าน
เกษมเปรมปรีดี	ชีวีชื่นบาน
โชติช่วงดวงมาน	พบพานโชคดี
จงสบสุขใส	กายใจผุดผ่อง
ทุกข์ภัยอย่าต้อง	เรื่องรอนราศี
จงรักษาตน	ให้พ้นราศี
ด้วยสังจะนี้	จงมีสุขเทอญ

๕ อันว่าจิต
ไม่มีจิต
ถึงมีจิต
ทุกวันคืน

นี้สำคัญ
ก็ต้องตาย
ใช้ว่ากาย
เสื่อมไป

ยิ่งกว่ากาย
ไม่อาจฝืน
จะยังยืน
ฉันใดรตรอง

๕ ด้วยเหตุนั้น
ชำระล้าง
ถึงกายเนา
แล้วไม่ต้อง

ฉันจึง
จิตใจ
แต่จิตใส
เวียนเกิดตาย

รีบหาทาง
ให้ชาวผ่อง
ใจฉันปอง
สบายเอย

ฤๅ

